

Leto XIX. Štev. 5
DIREKTOR »BORBE«
VELJKO VLAHOVIČ
GLAVNI IN ODGOVORNI
UREDNIK
IVAN SIBL
UREJA UREDNIŠKI ODBOR
List izhaja vsak dan razen
petka — Cena 10 dinarjev

Ljudska
PRAVICA

BORBA
GLASILO ZVEZE
KOMUNISTOV JUGOSLAVIJE

»LJUDSKA PRAVICA«
USTANOVLJENA 8. OKTOBRA
1934 • MED NARODNOOSVO-
BODILNO BORBO JE IZHA-
JALA KOT 14-DNEVNIK IN
TEDNIK. OD OSVOBODITVE
DO 1. JUL. 1951 KOT DNEV-
NIK, NATO PA KOT TEDNIK
• OD 1. JUNIJA 1953 IZHAJA
KOT »BORBA« ZA SLOVENIK

Živahna razprava v komisijah ki proučujejo osnutek poslovnika Zvezne ljudske skupščine

Včeraj dopoldne, na tretji skupni seji komisij za poslovnik zveznega sveta in zbora proizvajalcev Zvezne ljudske skupščine, pod predsedstvom dr. Maksa Snuderla, se je začela razprava o podrobnostih osnutka poslovnika. Razprava je bila zelo živahna zlasti o uvodnih splošnih določbah in o tem, ali bo glasovanje v skupščini javno ali tajno. Obravnavali so tudi funkcije predsednika, podpredsednika in tajnika skupščine.

Sei sta prisostvovala podpredsednik Zveznega izvršnega sveta Moša Pijade ter tajnik za zakonodajo in organizacijo izvršnega sveta dr. Jovan Djordjević.

Vsi člani komisije so se v četrti stinjal, naj se poslovnik imenuje »Poslovnik Zvezne ljudske skupščine«. Potem je predsedujoči prebral dva predloga o uvodu poslovnika, v katerih so glavna načela poslovnika, in sicer predloga Vladimira Dedijera in Zvonka Brkića. Dedijer je svoj predlog obrazložil s tem, da je pomen poslovnika Zvezne ljudske skupščine zelo velik, da so proceduralna vprašanja za delo skupščine zelo važna. Na drugi strani pa bodo glavna načela skupščinskih poslovnikov, pa tudi sama poslovnik, vzor za poslovnik v ljudskih odborih, delavskih svetih itd. Zato je Vladimir Dedijer predlagal, naj bi določili podkomisijo, ki bi odboru sestavila skupno besedilo uvoda.

Ljudski poslanec Ivo Sunarić je predlagal, naj bi glede na našo prakso uvoda ne sprejeli, marveč te splošne določbe poslovnika vključili v čl. 1., to se pravi, da bi bil čl. 1. osnutek poslovnika, ki delno obsega te določbe, čl. 1.

Vsi člani komisije so se strinjali s tem, da se čl. 4, ki govori o splošnih določbah poslovnika, izloči v posebno poglavje kot uvod v poslovnik. Živahna razprava pa se je razvila o vsebini in naslovu tega poglavja. V tem oziru je bilo več predlogov. Moša Pijade, ki je zagovarjal osnutek poslovnika, je predlagal, naj bi glasovali o neznamitni spremembi čl. 4 v čl. 1. To je bil pravzaprav četrti predlog besedila o uvodnem poglavju. Večina članov

komisije pa je ob štirih vzdržanih glasovih sprejela predlog, naj ne glasujejo o predlogu Moše Pijade. Člani komisij so sprejeli predlog, naj bi iz predlagateljev besedil Vladimira Dedijera, Zvonka Brkića, Vinka Petrovića in Vojka Garčevića sestavili komisijo, ki bi na današnji seji predložila besedilo uvodnega poglavja na podlagi predlogov.

S tem je bila končana razprava o uvodnih določbah poslovnika. Potem so prešli na razpravo o poglavju, ki govori o zasedanju Zvezne ljudske skupščine. Sprejet je bil predlog Zvonka Brkića o spremembi čl. 2. Predlog se glasi: »Čas od sklicanja Zvezne ljudske skupščine do njenega razpusta je en sklic. Skupščinski sklici se zabeležijo z zaporednimi številkami.«

Po krajši razpravi je bil soglasno sprejet čl. 3, ki govori o stalnosti zasedanja skupščine in o letnem odmoru, ki lahko traja največ tri mesece. Z neznamitnimi stilističnimi spremembami je bil sprejet tudi čl. 4.

JAVNO ALI TAJNO GLASOVANJE ZA VOLITEV SKUPŠČINSKIH ORGANOV?

Po deset minut trajajočem odmoru se je znova začela živahna razprava o določbah poglavja, ki govori o funkcijah predsednika, podpredsednika in tajnika skupščine, zlasti o načinu glasovanja za skupščinske organe. Potem ko so sprejeli čl. 5 z določbo, da se vse funkcije — predsednik, podpredsednik in tajnik — pišejo z malo začetnico, se je začela razprava o čl. 6.

Najprej je ljudski poslanec Bogomir Brajković predlagal, naj bi namesto tega člena, ki govori o volitvah predsednika, podpredsednika in tajnika skupščine, vzeli določbe o izbiri članov izvršnega sveta, ki so bili določeni v prvem teku. Tako bi bilo določeno, kako naj se te volitve vrše. Moša Pijade je predlagal, naj bi določbe tega poslovnika, ki se nanašajo na volitve in na razrešitev posameznih članov Zvez-

nega izvršnega sveta, prenesli sem, k volitvam predsednika, podpredsednika in tajnika skupščine, tam pa pustili vse, kar se nanaša na volitve vsega telesa Zveznega izvršnega sveta. Ljudski poslanec Gojko Garčević je predlagal, naj bi čl. 6 dopolnili s proceduro, da se volitve predsednika, podpredsednika in tajnika vrše s tajnim glasovanjem.

Moša Pijade je menil, da je treba razen tajnih volitev predsednika republike vse ostale funkcije in odbore voliti javno. Tajno glasovanje pride v poštev za parlament, sestavljene iz več strank, in pa tam, kjer se stranke sporazumevajo o osebnostih za predsedstvo. Volijo pa predsedstva z akklamacijo. V naši skupščini lahko vsak poslanec svobodno razpravlja o predloženem kandidatu in pojasni svoje stališče. V našem sistemu je nekoliko čudno, da bi bile volitve tajne. Razen tega imamo možnost, da predložimo več list kandidatov za odbore, tako je lahko tudi majhna skupina, ki se ne strinja s predlagano listo, zastopna v odboru.

Ljudski poslanec Ivan Regent je predlagal, naj bi skupščini prepustili odločitev, kakšno bo glasovanje, javno ali tajno.

GLASOVANJE ZA ŠTIRI PREDLOGE

Po daljši razpravi je bil sprejet predlog, da se glasuje po že formuliranih tezah o tem vprašanju. Za prvo tezo, naj bi bilo glasovanje praviloma javno, skupščina pa bi lahko na predlog poslancev sklenila, da bo tajno, je glasovala večina, namreč 15 poslancev. Za drugi predlog, naj bi bilo glasovanje praviloma javno, skupščina pa bi odločala o javnem, so glasovali trije poslanci. Za tretji predlog, da skupščina odloči, ali bo glasovanje javno ali tajno, je glasovalo 6 poslancev. Četrti predlog, da lahko 20 poslancev odloči o tajnosti glasovanja, je podprl samo en poslanec.

Komisiji sta potem prešli na obravnavanje določb o funkcijah predsednika, podpredsednika in tajnika skupščine. Predloženi so bili predlogi v zvezi s funkcijo predsednika. Predlog se je glasil, naj se formulacija: »Predsednik... tolmači poslovnik« zamenja s formulacijo: »Predsednik

skrbi za pravilno uporabo poslovnika.« Vladimir Simić je bil proti tem spreminjavalnim predlogom. Moša Pijade je izrazil mnenje, da je predsednikova pravica in dolžnost, da poslovnik tolmači in uporablja. Skupščine ga bodo korigirale tedaj, kadar ne bo dobro tolmačil. Potem je tov. Moša Pijade predložil spreminjavalni predlog o spremembi in dopolnitvi tega člena, po katerem bi predsednik skrbel za uporabo poslovnika, jih tolmačil ter skrbel za zaščito poslanske imunitete in drugih poslanskih pravic pred kršitvami zunaj skupščine. Po tem predlogu bi predsednik odgovarjal na skupni seji na vprašanja poslancev, nanašajoča se na notranje posle, na kršitev poslanske imunitete in drugih poslanskih pravic v skupščini. Tov. Pijade je predlagal, da bi morda kazalo tudi sklepe mandatno imunitetnega odbora o dopustitvi preiskave ali aretacije ljudskih poslancev vezati na soglasje predsednika skupščine. Ta predlog je bil sprejet.

Po krajši razpravi so bili z manjšimi spremembami sprejeti čl. 8, 9 in 10, ki govore o funkcijah predsednika, podpredsednika in tajnika skupščine.

PO ODSTOPU PELLOVE VLADE V RIMU

Fantani - najresnejši kandidat

Danes se bo začel predsednik republike Einaudi posvetovati s političnimi voditelji — Videmski »Messaggero Veneto« napoveduje razpust italijanskega parlamenta

Rim, 6. januarja (Tanjug). — Po Pellovi ostavki omenjajo tri kandidate za predsednika vlade. Prvi je dosedanji notranji minister in vodja demokratične stranke »demokratska iniciativa« Fantani, za njim vodja demokratske desnice Piccioni in nazadnje ponovno Pella.

Sodiijo pa, da je najmanj verjetno, da bodo poverili mandat Pelli, saj bi se to ugnilo prirediti samo s sporazumom med dosedanjim predsednikom vlade in demokratskim vodstvom. Če pa bi bili v resnici pripravljeni na sporazum, sploh ne bi prišlo do ostavke. Vzlic svojemu ogledu v

stranki in upanju, da ga bodo podprli monarhisti, pa ima tudi Piccioni manjše upanje, saj bi bržkone zastopal program podobno Pellovemu, katerega je sicer odobraval. Pri tem bi Piccioni bržčas nalezl na nezaupnico demokratske parlamentarne skupine, kar je doživel tudi njegov predhodnik. Razen tega si je prav Piccioni prizadeval, da bi postal desničar Aldisi minister za gospodarstvo in da bi se mu večina parlamentarne vlade stranke postavila po robu.

Fantani je potemtakem najresnejši kandidat. Pripadniki njegove struje so s svojimi mnogostevilnimi glasovi izglasovali nezaupnico Pellovemu programu. V vladni stranki bi se ugnilo Fantani nasloniti na večino. Odprto ostane edino še vprašanje njegovih parlamentarnih zvez in zagotovitve potrebne večine v parlamentu. »Demokratska iniciativa«, ki načeljuje, se kaže kot leva socialna in reformistična stranka. Le-ta zastopa naprednejše težnje v svoji stranki, ni pa nikdar upostavila izvenstrankarskih stikov in tudi ni pokazala, da bi rada uprta svojo politiko na kakršnokoli zvezo in sodelovanje z drugimi političnimi strankami.

Videmski »Messaggero Veneto«, ki je v rokah demokristjanov, je danes napovedal, da bo brž razpuščen italijanski parlament in da bodo razpisane narodne parlamentarne volitve. Časnik piše v nekem sporočilu iz Rima, da »javno« mnenje upošteva težave, da bi država dobila trdno vlado. Pred tem pa poudarja, da je ostavka Pellove vlade presenetila rimske kroge.

»Messaggero Veneto« na koncu domneva, da bi moral biti italijanski parlament razpuščen le-

tos junija glede na to, da je ta mesec najbolj primeren za predvolilno kampanjo.

Iz uvodnika današnjega »Messaggera« bi razbrali, da bo demokratska stranka v nadaljnjem prizadevanju za odpravo krize ubrala pot socialnih davčnih reform v omejenem obsegu, s čimer naj bi vnovič dobila podporo monarhistične stranke in centra, socialnih demokratov, liberalcev in republikancev. Najbrž pa bo tudi Fantanijeva struja, če bo Einaudi njenemu voditelju poveril predsedniški mandat ubrala to pot, daširavno mu je danes Nennijev »Avanti« poslal direkten poziv, poudarjajoč, da on in njegova struja »napovedujeta socialno politiko, toda kadar gre za nujnost politične zveze, se njihov horizont naglo zoži v okviru De Gasperi-jevega štiristranskega centra.

Predsednik republike Einaudi bo začel jutri zjutraj svoja posvetovanja s političnimi osebnostmi. Po teh razgovorih bo Einaudi odločil, komu bo poveril mandat za sestavo vlade. Posvetovanja bo imel predsednik republike z nekdanjimi in sedanjimi predsedniki skupščine in senata, nato pa z voditelji političnih strank in voditelji parlamentarnih skupin.

Sporazum o nadaljnji tristranski pomoči Jugoslaviji

Beograd, 6. jan. (Tanjug) Državni tajnik za zunanje zadeve Koča Popović se je pismeno sporazumel s poslanikom ZDA gosp. Jamesom Riddlebergerjem, s poslanikom Velike Britanije Sir Iwo Malletom in s poslanikom republike Francije g. Philippe Boudetom o nadaljevanju tristranske gospodarske pomoči naši državi do 30. junija 1954.

Viktor Repić poslanik FLRJ v Švici

Beograd, 6. jan. (Tanjug). — Z ukazom predsednika republike je bil imenovan za izrednega poslanika in pooblaščenega ministra FLRJ v Švici dosedanji pooblaščen minister v državnem sekretariatu za zunanje zadeve Viktor Repić. Z istim ukazom je bil odpoklican dosedanji izredni poslanik in pooblaščen minister FLRJ v Švici Zivota Djermanović, ki je bil ob zadnjih volitvah izvoljen za poslanca republiškega zbora ljudske skupščine Srbije.

Natečaj za dajanje investicijskih posojil

Beograd, 6. jan. Zvezni izvršni svet je izdal sklep o razpisu prvega natečaja za dajanje investicijskih posojil iz splošnega investicijskega sklada. Ta posojila se bodo dobila za graditev gospodarskih investicijskih objektov ob poročstvu okraja, mesta, avtonomne enote oziroma republike. Posojila bodo sprva dajali za dograditev gospodarskih investicijskih objektov, ki so jih že prej začeli graditi, leta 1954 pa nadaljujejo njihovo gradnjo. Izjema je le graditev investicijskih objektov za napredek kmetijstva, mlinov, silosov, hladilnic in klavnice ter za graditev pomorskih ladij. V okviru posebnih kontingentov, določenih za leto 1954, se lahko dajejo investicijska posojila za te objekte tudi takrat, ko gre za nove objekte.

Zahteve po investicijskem posojilu je treba predložiti Narodni banki do 20. januarja 1954 ob pogoju, da se zahteva za dograditev objekta znesek, višji od 20 milijonov dinarjev. Zahteve za posojila iz posebnih kontingentov je moč predložiti ne glede na njihovo višino. Investitor naj med drugim navede obrestno mero in izplačilni rok ter čas, ko bodo začeli obratovati posamezni obrati.

Vremensko poročilo

hidrometeorološke službe LRS
Stanje 6. januarja ob 7. uri: Sredozemska depresija z jedrom nad Korziko je ustaljena in se še vedno razvijajo nad istim področjem. Od Skandinavije proti Sredozemlju se razvija slaba dolina nizkega zračnega pritiska. Nad Francijo in zahodnim Sredozemljem je v višini zelo hladni zrak, ki vpliva tudi na našo ozemlje.

Vremenska napoved za četrtek, 7. januarja. Oblačno vreme z rahlim sneženjem, predvsem v srednji in zahodni Sloveniji. Temperatura ponoči do -10°, podnevi do 5°. Na Primorskem slaba burja.

Snežna razmera: Tamar 70 cm, vrhila 54 cm, Kranjska gora 40 cm, Ortnik na Dolenjskem 42 cm, Koca ob Zilnici na Pohorju 8 cm, Planica 44 cm, Jezersko 23 cm, Novo mesto 25 cm, Postojna 18 cm, Ljubljana 10 cm, Slovenj Gradec 9 cm, Celje 8 cm, Maribor 6 cm, povsedno.

PRIPRAVA ZA BERLINSKO KONFERENCO ŠTIRIH

Stališče do združitve Nemčije

Zahodnonemški socialdemokrati obsojajo konklizijske stranke, da hočejo neugodno vplivati na konferenco

Zadnja sovjetska nota zahodnim državam je zaključila šest mesecev trajajočo korespondenco med Vzhodom in Zahodom o organiziranju konference, posvečene združitvi Nemčije. Naposled so 25. januar določili za dan, ko se bodo sestali štirje zunanji ministri. Do tega dne je treba še določiti, kje se bodo ministri posvetovali o tem vprašanju. Čeprav je to postransko vprašanje, mu tisk v tujini vendar posveča precej pozornosti. To je tudi razumljivo, ker zainteresirani uradni krogi za zdaj ne dajejo razumnejših informacij o tem, na kakšno stališče se bodo postavili v Berlinu. Človek dobi vtis, da je vsa energija usrednjena temeljitih pripravah delegacij na konferenco.

Tisk v tujih deželah pričakuje, da bo sovjetska delegacija prišla z novimi predlogi, ki naj bi presenetili zahodne diplomate in zanesli zmedo v zahodno politiko v Evropi. V tem oziru je več ugiibanj. Eno izmed njih računa s tem, da bo Moskva privolila v sklenitev državne pogodbe z Avstrijo proti ustreznim koncesijam glede Nemčije. Nekateri novinarji gredo še dalje in menijo, da bo Molotov na konferenci štirih v Berlinu zahteval, naj bi evropski svet zamenjali z organizacijo, ki bi obsegala vse evropske dežele. To pa je malo verjetno.

Čeprav je berlinska konferenca najpomembnejši dogodek teh dni, vendar se vse časopisne informacije o njej omejujejo na razne domneve ali pa obsegajo samo manj važna vprašanja. Zunanji ministri štirih držav pa molče in se pripravljajo.

Bonn, 6. jan. (Tanjug). V glavnem mestu Zahodne Nemčije z velikim zanimanjem in pozornostjo spremljajo priprave na konferenco štirih v Berlinu. Uradni krogi danes znova poudarjajo načela, na katerih naj bi v Berlinu obravnavali združitve Nemčije. Vlada še zmeraj vztraja na tem, naj bi bile najprej svobodne splošne nemške volitve, poletje pa naj bi sestavili vsenemško vlado, ki bi sodelovala na pogajanjih za sklenitev mirovne pogodbe z Nemčijo. Bonnska vlada poudarja, da ni alternativnega izhoda za pri-

mer neuspeha evropske obrambne skupnosti, hkrati pa odklanja možnost, da bi ukiniteli nekatere določbe pogodbe o evropski obrambni skupnosti, da bi jo francoski parlament laže sprejel.

Zahodnonemški socialni demokrati pa menijo, da je cilj vztrajanja zahodnonemške vlade na pogodbi o evropski obrambni skupnosti, da bi otežila konferenco štirih in zmanjšala njeno upanje na uspeh. Razen tega so socialni demokrati danes ostro obsodili sklep koalicijskih strank, da bi razprava o zakonu o voja-

ški obveznosti prišla na dnevni red Bundestaga pred začetkom konference štirih. Socialni demokrati so namreč zahtevali, naj bi razpravo o tem zakonu odgodili do konca konference štirih, da njeno delo ne bi zadelo na nove težave. V tem stališču vlade in koalicijskih strank vidijo socialni demokrati težnjo, da bi potisnili v ospredje prav zahteve, katerih cilj je neugodno vplivati na vzdušje na konferenci štirih, zlasti pa na razpoloženje v Franciji, ki bo kakor pričakujejo socialni demokrati, negativno reagirala na stališče zahodnonemške vlade.

V Berlinu izhajajoče socialnodemokratsko glasilo »Telegraph« piše, da bi bila SZ pripravljena na koncesije glede splošnih nemških volitev, če bi bil Zahod pripravljen na koncesije glede pogodbe o evropski obrambni skupnosti in vključitve Zahodne Nemčije v zahodni sistem paktov.

Nadalje piše tudi socialnodemokratski »Telegraph«, da namerava sovjetska delegacija na konferenci štirih predlagati zahodnim državam pet točk obsegajoč program, ki predvideva: prvič, vzpostavitev začasne splošne nemške vlade, drugič, ukinitve dosedanje demarkacijske črte med Vzhodom in Zahodno Nemčijo, tretjič, svobodne in demokratične volitve v ustavodajno narodno skupščino, četrtič, sestavo nemške vlade in petič, pogajanja o mirovni pogodbi z Nemčijo.

Izgube, na katere nihče ne računa

Kratki roki za izdelavo načrtov ovirajo graditev

Med arhitekti so vsak dan na dnevnem redu razgovori o kratkih rokkih in nepravilni izdelavi načrtov, zaradi česar trpi gospodarstvo občutno škodo. Tudi drugi strokovnjaki, ki imajo opravka z gradnjo poslopij, so dijo, da se gospodarskih načrtov ne lotevajo dovolj resno. Zato nastaja škoda, na katero običajno ne računajo. To so tako imenovane »nevidne« izgube. Toda pomanjkljivosti pri izdelavi načrtov občutijo prej ali slej ne le investitorji in gradbeni podjetja, marveč tudi tisti, ki pozneje uporabljajo zgradbo.

Ker je bil lani odobren kredit za zgraditev novih šol v Beogra-

du, se je Svet za prosveto in kulturo Mestnega ljudskega odbora začel pripravljati na graditev teh šol v drugi polovici marca. Zamisljeno je bilo, da bodo poslopja dograjena do septembra. To je bil kratek rok celo za izdelavo načrtov in potrebno revizijo. V takratnem projektivnem zavodu so trdili, da ni moč v tem razdobju izvesti potrebne priprave in dokončati objekte. Zaradi nujnosti in velikega števila dijakov pa investitorji ni sprejel teh nasvetov. Kasneje se je izkazalo, da ni bilo treba hiteti. Tako so n. pr. začeli izdelati šolska poslopja v Cvičičevem naselju na neprimernem kraju in so morali neko ulico porušiti. Predlagali so tudi naj bi hišo zgradili na drugi strani ulice. Tedaj ni bilo teh težav. Prav tako se niso strinjali z nasvetom, naj bi uredili dvajset prostorov. Predlogi pa so bili vzlic temu sprejeti in so začeli graditi poslopje na temelju nepopolnih elaboratov. Podobno so začeli izdelati tudi druge šole v mestu. Ne ozirajo se na to, da so bile te šole nujno potrebne, pa vendar niso bile dograjene do jeseni, bržčas bodo dograjene šele letos.

Nekateri strokovnjaki projektivnega urada »Arhitektura in urbanizem« pripovedujejo, da imajo pri izdelovanju načrtov tudi druge težave. Dogaja se, da posamezni investitorji sploh ne marajo izdelave idejnih osnutkov, zahtevajo pa, naj bi bili le-ti izdelani v neobičajnem obsegu, kar v resnici onemogoča njihovo uredništev.

Izdelava načrtov v letu 1952

Gradbeni podjetja so imela leta 1952 na razpolago precej denarja za stanovanjske graditve.

Toda izgradila so le malo, saj so začeli načrte izdelovati šele poleti, ko je bila gradbeni sezona v polnem razmahu. Zato so sredstva večidel ostala neizkoriščena. Nekateri strokovnjaki menijo, da se take napake dogajajo zato, ker dobri del investitorjev sodi, da niso potrebni načrti in elaborati, oziroma da lahko le-te zelo hitro pripravijo, četudi je znano, da je za izdelavo načrtov v sedanjih razmerah potrebno prav toliko časa kot za gradnjo, če ne več.

Okrajni ljudski odbor v Bi-

ljinah je nameraval graditi neko podjetje. Obrnil se je na Projektni urad »Arhitekt«, da bi mu

izdelal potrebne načrte. Pogajali so se štiri mesece, lani novembra pa je bila sklenjena pogodba, po kateri naj bi projektanti dokončali vse, kar je potrebno za gradnjo, do marca oziroma maja 1954. Predstavnik okrajnega ljudskega odbora pa je po desetih dneh prišel v Beograd in zahteval, naj projektanti končajo delo do januarja, da bi lahko brez odlašanja začeli graditi, ker bodo sicer krediti ugasnili.

Dokler krediti ne ugasnejo...

V Prištini so hoteli graditi tiskarno. Sestavljanje in potrditev programa je trajalo približno štiri mesece, nakar so se lotili izdelave načrtov. Ko je bil idejni načrt pripravljen, so ugotovili, da ne bi smeli zidati v predmestju, kjer naj bi prvotno gradili tiskarno, pač pa v središču mesta. Ker so torej spremenili kraj gradnje so se morali lotiti novega idejnega osnutka. To je trajalo prav toliko časa, da niso utegnili izrabiti kreditov za tiskarno.

Dejstva govore, da so pripravljala dela prav tako pomembna, kakor sama gradnja. Dosedanje izkušnje so pokazale, da temu delu niso posvečali potrebne pozornosti, zato se tudi dogaja, da gradnja posameznih objektov

ne poteka tako, kakor je treba. Posamezni investitorji zaupajo izdelavo načrtov tistim projektivnim uradom, ki obljubljajo, da jih bodo najhitreje napravili. Zato se dogaja, da so načrti nesorodni, kar dejansko samo še podraži gradnjo. Na škodo, ki je nastala zaradi tega, ni nihče računal, je pa gotovo, da je precejšnja. Nekateri arhitekti menijo, da bi bilo treba prepovedati izdelavo načrtov med gradnjo in da bi morali s predpisi določiti najkrajši čas za izdelavo načrtov.

N. O

Lani se je povečal izvoz vina iz Slovenije

Ljubljana, 6. jan. Lani so znatno povečali izvoz vin iz Slovenije. Samo podjetje »Slovenija - Vino« je povečalo vrednost izvoza za 240 %, ker ga je začelo izvažati tudi na nove trge — v Brazilijo, Severno Ameriko, Egipt in Etiopijo. Glavni trg pa je še vedno ostala Srednja Evropa in Skandinavski države.

Predvidevajo, da bodo izvoz vin in ostalih alkoholnih pijač letos še povečali in ga razširili na nekatere države Severne in Južne Amerike ter Afrike.

Za vodno gospodarstvo Slovenije potrebujemo milijardo din letno

Gradbeni objekti na vodah v Sloveniji imajo po današnjih cenah vrednost okrog 23 milijard din. Te objekte smo v zadnjih 15 letih le slabo vzdrževali. Večje reke so zaradi nezadostnega vzdrževanja že razširile svoje struge, zlasti Drava in Mura, in nevarnost škode, ki jo lahko povzročijo poplave, je vsak dan večja. Zato ne kaže redno vzdrževanje dalje odlašati. Če hočemo obstoječe objekte pravilno vzdrževati, potrebujemo vsako leto okrog 460 milijonov din, kar ustreza amortizacijski dobi 50 let za obstoječe naprave. V tem znesku so všteti tudi stroški za podoben študij problematike, zlasti pa za študij vodno-gospodarskih osnov za posamezne reke.

Za popolno ureditev voda v Sloveniji, se pravi za melioracije, regulacije in hudournike, pa so potrebne še nove investicije v skupni vrednosti okrog 40 milijard din. Če za ta namen življemu vsako leto samo pol milijarde din, se nam skupna vsota izdatkov za vzdrževanje obstoječih naprav in za postopno ureditev voda zviša na okrog 1 milijardo din letno. Že letos bi bilo treba za ta namen zagotoviti okrog 800 milijonov nasproti 500 milijonom v lanskem letu.

Kakor se ti zneski zde prvi hip veliki, predstavljajo vendar s staljšo koristi za družbo rentabilen izdelek. To nam potrjujejo že samo velike možnosti za povečanje kmetijske proizvodnje in možnosti, da preprečimo škodo zaradi poplav. Ljudska skupščina Slovenije je že lani poletni razpravi o osnutku zakona o vodnem gospodarstvu. Sklenila je, da je treba predložiti osnutek zakona še izpopolniti in podrobneje utemeljiti s posebnim ozirom na plačilo prispevkov v sklad za vodno gospodarstvo.

Na temelju široko organizirane ankete je bil medtem osnutek zakona izpopolnjen. O osnutku so razpravljali tudi že na plenarnem zasedanju hidrotehnične sekcije Društva inženirjev in tehnikov gradbene stroke, ki je priporočilo, da se osnutek predloži Ljudski skupščini v zakonitveni. V nasprotju s prvotnim osnutkom določa novi osnutek samo ustanovitev republiškega sklada za vodno gospodarstvo (ne pa tudi okrajnih in občinskih skladov), ker se na ta način sredstva ne dobijo in jih je mogoče izkoristiti tam, kjer so dela najbolj potrebna. Pripravljen je tudi osnutek uredbe o ustanovitvi in organizaciji uprave za vodno gospodarstvo, po katerem bi poseben odbor, sestavljen iz predstavnikov interesentov, predlagal način uporabe sredstev sklada. Seveda pa bo treba rezervirati določene zneske, da bo mogoče ob poplavih nastalo škodo takoj popraviti in tako preprečiti nadaljnjo škodo.

Po osnutku zakona bodo morali prispevati v sklad tisti, ki energijsko izkoriščajo vode (elektrarne, žage itd.), in tisti, ki vodo uporabljajo za proizvodnjo ali pa jo z odpadki onesnažijo. Pobiranje prispevka naj da

Novo splitsko pristanišče bo kmalu sprejelo prve ladje

Split, 6. jan. V začetku spomladaj letošnjega leta bo novo splitsko severno pristanišče v Kašteljskem zalivu, ki ga grade že več let, sprejelo prve ladje. Doslej so zgradili 350 m operativne obale, katere globina omogoča dostop ladjam največje toneže. Tu bo največ prostora za vskladitve blaga na Jadranu. Pristanišče bo lahko sprejelo do 100 tisoč ton blaga, kasneje pa dvakrat toliko.

Pisma tedeniški

Demokratizacija in samoupravljanje univerz in visokih šol

Tovariši urednik,

zadnje čase mnogo govorimo in pišemo o demokratizaciji samoupravljanja v našem gospodarstvu in družbenem življenju, med drugim tudi o univerzah in visokih šolah. Zdi se nam potrebno na tem mestu našteti važna opazovanja, o katerem smo doslej govorili zelo malo.

V opazovanju demokratizacije samoupravljanja univerz ne smemo videti samo in izključno opravljanje demokratičnih stikov med univerzo in družbo, marveč vzporedno tudi opravljanje demokratične razmere znotraj univerze. V to med drugim sodi tudi opravljanje enakopravnosti vseh profesorjev pri obravnavanju vseh prapravnih na univerzi. Profesorji na univerzi imajo glede na temeljne družbene naloge te visokošolske ustanove enake dolžnosti in odgovornosti ne glede na svoje znanje. Zdaj pa se že zmešaj, kadar gre za odločanje, kdo in v katero znanje lahko pride na univerzi, ali če je treba kakega profesorja dati višje znanje, zgodi po praksi, peljani na beograjski univerzi, tako, da tisti, ki imajo nižja znanja, niso sposobni, da bi o tem odločali, in tako

pridejo v neenakopraven položaj nasproti profesorjem, ki imajo višje znanje. Takšna praksa, ki ji pravijo na beograjski univerzi »običajno pravilo«, da bi redne profesorje volili samo redni profesorji, ni upravičena. Če gre za pravo demokratično presojo sposobnosti kakega profesorja za določeno znanje, t. j. za priznanje njegove prednosti kot strokovnjaka, pedagoga in človeka, tedaj bo osekah mnogo večje poročilo za pravilno presojo, če mu bo priznanje izrekel ves profesorski zbor, ne pa samo njegov del. Se več, po veljavni praksi postaja ta del čedalje ožji praktično, kadar bi moral kandidat dobiti višje znanje oziroma širše priznanje.

V takšnem položaju imajo večje pravice profesorji z višjim znanjem iz drugih strok, kakor profesorji z nižjim znanjem iz kandidatske stroke, ker so vsi drugi od politike izključeni. Če profesorski zbor v celoti odgovarja za uspeh šole, tedaj naj bi tudi v celoti imel pravico obravnavati vsa opazovanja tiste šole, brez sleherne omejitve na nekatere skupine z raznimi kvalifikacijami oziroma pravicami.

Na podlagi več argumentov je Svet gozdarske fakultete na seji lani 28. oktobra sprejel sklep, po katerem svet kot celota sodeluje pri obravnavanju vseh opazovanj, tudi pri političnih profesorjev v ova znanja. Univerzitetni svet je na seji 7. novembra obravnaval konkreten predmet politike profesorjev na gozdarski fakulteti in ga ornil fakultetnemu svetu, če da sklep o enakopravnem sodelovanju profesorskega zbora na političnih profesorjev (vzlic vsem pojasnilom) »nasprotuje običajni in dosedajni praksi politike na univerzi« in da »ni pravnih predpisov, ki bi dopuščali, da bi nižji politiki v višja znanja«.

Članstvo naše sekcije društva profesorjev in pomožnega učnega osebja nanaja to v imenu ogromne večine članov kolektivov univerz, ki bi radi z odstranitvijo vsega, kar je tuje našemu socialističnemu razvoju, vzpostavili univerzo, dostojno naše družbene stvarnosti.

Sekcija gozdarske fakultete Društva univerzitetnih profesorjev in izvenuniverzitetnih znanstvenih delavcev

»EKONOMSKA POLITIKA«

objavlja v današnji številki članke:

Predpisi.

Tržišče in intenzifikacija kmetijstva.

Izvoz konoplje: problemi.

Pomanjkljivosti pri delu podjetja za izdelavo pohištva v Sremski Mitrovici.

Nepotrebne komplikacije.

Zaščita kmetijstva v Veliki Britaniji.

ZDA pred problemom krize.

Poleg tega prinaša tudi naslednje beležke in komentarje:

Borza in trgovinske agencije. Kaj ni prav... Se vedno malo pravomočnih sklepov o odkupu zemlje, Dunajski listi o izmenjavi blaga z Jugoslavijo, Tovarna traktorjev? na temo: kmetijska industrija, »Investicije« za osvajanje tržišč, Jugoslovanski strokovnjak v Ekvadorju, imenovani so arbitražni izvedenci, Zakaj takšen sklep? Neizodostna razprava, Potrebna koordinacija, Oblike pomoči kmetijstvu, Zunanje-trgovinska aktivnost, Opozorimo na takšno pisanje, Kratek gospodarske vesti, Nedopustne klavzule v pogodbah, Plačilna bilanca Turčije in OEEC, OZN o trgovini med Azijo in Evropo.

V svojih stalnih rubrikah Knjige in časopisi in Dopisi uredništvu prinaša razne članke, v rubriki iz gospodarske statistike pa tabelo o obtoku denarja v decembru 1953, indeks cen proizvodov v novembru 1953, Promet trgovine na drobno, gostinstva in število nočnih turistov v dobri september—november 1953.

Težave z lesom

naj bi pomagala premagovati tudi posebna zbornica za gozdno in lesno gospodarstvo LRS

Društvo inženirjev in tehnikov gozdarstva in lesne industrije je na debatih sestankih obravnavalo vprašanje gospodarskih zbornic v zvezi z zadnjim osnutkom uredbe. Posveti so pomagali do soglasnega sklepa, da je sprito velikega pomena gozdarstva — z lesno industrijo vred — za slovensko gospodarstvo nujno potrebno ustanoviti v ta namen samostojno zbornico. Vključevanje v kmetijsko zbornico, ki so ga predlagali agronomi, ne bi bilo umestno iz naslednjih razlogov:

Gozdarstvo in lesna industrija, ki zajemata v širšem smislu gozdno in lesno gospodarstvo, sta v svojih gospodarskih interesih življenjsko povezani, zajemata pa širok krog raznih lastnih dejavnosti.

Proizvodni potek je ekonomsko povezan, ker lesni proizvodi gozdov služijo kot surovina za lesno predelavo.

Perspektivni razvoj teh gospodarskih panog sloni neizogibno in solidarno na napredku vsake od obeh panog, kar se več ali manj kaže tudi v zakonodaji. Napredek gozdarstva pomeni tudi napredek lesne predelovalne industrije in obratno.

V tem smislu gozdarstvo ni proizvodno povezano s kmetijstvom. Če bi se gozdarske organizacije vključile v Zbornico za kmetijstvo, lesno industrijska podjetja pa v Zbornico za industrijo, bi to pomenilo razcep organske povezanosti in oddaljevanje od reševanja tistih skupnih ekonomskih in politično-ekonomskih problemov, ki naj mu zbornica po svojem karakterju služi. Sodelovanje s kmetijstvom, v kolikor se interesi stikajo, bi potekalo podobno kot z drugimi gospodarskimi vejami.

Gozdno in lesno gospodarstvo imata mnogo skupnih problemov zaradi svoje specifičnosti, posebej pa zaradi hude izčrpanosti gozdov ter zaradi prevelikih kapacitet, tako nizke kvalitete stopnje strojnih naprav lesne industrije.

Naši gozdovi zavzemajo skoro polovico plodne površine Slovenije. Zaloga lesa v njih se je znižala že pod polovico normalne množine, posebno v nedržavnih gozdovih. Slovenija je postala že

lesno deficitna dežela, kar pomeni, da porabi letno več lesa kakor pa ga priraste. To je za našo lesno industrijo silno pereč problem; dragoceno nam je vsako drevo, bodisi v državnem ali nedržavnem sektorju gozdov. Les je pri nas še vedno večinoma energijski vir — za kurjavo — in medtem ko je v naprednih evropskih deželah obratno. Tam je les že v glavnem surovina za industrijsko predelavo — poleg uporabe v razne tehnične namene. Z vsemi silami si moramo prizadevati, da bo čimprej tudi pri nas zavzel to mesto. Pogoje za to bi pomagala ustvarjati tudi samostojna zbornica za gozdno in lesno gospodarstvo, medtem ko bi bile te gospodarske dejavnosti v drugih zbornicah v preveč podrejenem položaju.

Med sestanki in življenjem

Na sestanku so na dolgo in široko premlevali mladinsko problematiko in sprejeli (čepprav se je mnogim že mudilo domov, nekaterim pa tudi v gostilno) kopico ganljivo lepih sklepov o tem, kako je treba vzgajati mladi rod.

Potem je nekaj aktivistov (privoščimo jim, kar jim gre!) zavilo na kozareček žlahtne kapljice, pri kateri so še nekaj časa po malem nadaljevali sestanek, dokler jim pijača ni spravila misli na prijetnejša pota.

V gostilniško sobo je neodločno vstopil mlad pobič in se skoraj boječ ustavil pred točilno mizo. Nosil je tesen, premajhen suknjič, ki se mu je videlo, da ga mlado telo naglo prerašča. Suknjičevi rokavi so komaj za silo še mogli pokrivati kolence. V obraz je bil fantič bledičen, kakor bi ob lunj raste. Spadal bi bolj v šolske klopi kakor pa v krčmo. Bržkone je prišel za koga po pijačo?

»Kaj bi pa rad?« ga je pobarala natakarka in že segla po pijačo in kozarec. Poznalo se ji je, da vprašuje samo »zaradi lepšega«, ker je bilo kazno, da fantič kljub temu, da je boječ, ni prišel prvič v gostilno.

Bilo mu je nekoliko nerodno, ker je čutil na sebi pogled nekih gostov. Zato je s stišanim glasom odgovoril:

»Možster so me poslali, naj pijem dva deci na njihov račun.«

Natakarka mu je nalila. Fantič je vzel v levico kozarec, si uprl desnico v bok in se tako postavil v prisiljeno pozo, ravno pod napisom:

»Pijanim osebam in mladini izpod 18 let je točenje alkoholnih pijač prepovedano.«

Nagnil je dvakrat in izpil do dna. Potem je razdril svojo pozo, poveznal na glavo mnogo prevelik klobuk, ki je bil pokrit z žaganjem in se obrnil k vratom.

Ravno tedaj pa sta vstopila dva nova gosta. Prvi je rimel naprej debelušast možiček, ki je tiščal roke pod predpasnik. Iz okroglega obraza so gledale majhne, gibčne oči, nos pod njimi pa je bil zabuhel in rdeč. Da bi — takšen občutek se je lotil človeka — briznil iz njega cviček, če bi ga stisnil. Možička s cvičkastim nosom je spremljal mlajši človek v ponošeni delavni obleki.

»No, si ga spil? Kam pa že bežiš? Kar počakaj, bomo šli skupaj!« je močje ustavil fantiča, ki se je odpravil iz gostilne.

»Daj mu še dva deci, Francka!« je naročil možičkov spremljevalec.

Fantič je spil še druga dva deci, prav tako ubogljivo in brez užitka, kakor bi skočil po cigarete, če bi mu velel možster. Vsi trije — možster, pomočnik in vajence — so se vsedli k mizi, možster pa je naročil vina.

»Meni noben sindikat ne more očitati, da koga izkoriščam.« je nalašč glasneje dejal proti sosednjemu omizju. »Sicer smo si pa tudi zaslužili kozarec vina.«

»Si nakladal?« ga je izza sosednje mize vprašal znanec in se primaknil bliže, ker je najbrže pričakoval pijače zastoj.

»Da, nalagali smo. Sobo in kuhinjo. Pohištvo tip top! Takšne bale dandanašnji malo naročajo. Na, le pij pobake je možster odgovarjal in silil k pijači ter sam pridno nosil kozarec k ustom.

Pobič se je s pijačo sicer silil, vendar je ubogljivo

in zadržal. Možster mu je začel stresati glavo:

»No, si res takšna nikora, da te že dva kozarca podereta? Kakšen delavec pa boš!«

Nekdo izmed gostov je tedaj pripomnil:

»Pustite ga, no, saj je že preveč pil! Takšnemu otroku bi se bolj prilagla klobasa in kruh, kot pa vino.«

»Eh, bežite no, pijača ne more škodovati! Če imaš nekoliko alkohola v glavi, postaneš tak, kakor bi hodil po drugancem, lepšem svetu. Jaz se ravnam po tistem nauku: kdor rad pije, tudi rad dela!« je, že v rožičah, v šali odvrnil možster in zaviljal pesmico:

»Pijamo ga, pijamo, dokler živimo...«

Polej je spot začel siliti vajencu pijačo.

Nihče več mu ni branil. Tudi aktivisti, ki so se pred dobro uro sklepali o vzgoji mladine, so molčali.

Kdo bo moraliziral v gostilni in se po nepotrebnem nastavljal prišljenim zabavljalcam! Na sestanku človek že kaj reče, tam ne gre zares. Večina ljudi v tej gostilniški sobi sicer čuti, da ni prav kvariti otroka s pijačo, toda kdo bi se vtikal v stvari, ki mu niso nič mar. Jutri, jutri da bo morda ta ali oni že spet pridilgal na kakem sestanku:

»Mladina je pokvarjena, ni zavedna...« In tako dalje.

Tu pa, eh, kaj bi! Saj smo v gostilni in ga — pijmo! Takšni smo pač!

Vinska meglica prijetno boža možgane. Proč zdaj z »zavestjo«, s katero se dovolj namučimo že na sestankih!

Na steni visi napis:

»Pijanim osebam in mladini izpod 18 let je točenje alkoholnih pijač prepovedano!«

Bog vedi, kdo in kdaj je obesil ta napis?!

Saj je celo natakarka že pozabila nanj.

Sicer pa: ta dogodek spada menda med osamljene, redke primere.

M. Z.

pil, kakor so mu veleli. Potem je polagoma obnemogel in zadremal. Možster mu je začel stresati glavo:

»No, si res takšna nikora, da te že dva kozarca podereta? Kakšen delavec pa boš!«

Nekdo izmed gostov je tedaj pripomnil:

»Pustite ga, no, saj je že preveč pil! Takšnemu otroku bi se bolj prilagla klobasa in kruh, kot pa vino.«

»Eh, bežite no, pijača ne more škodovati! Če imaš nekoliko alkohola v glavi, postaneš tak, kakor bi hodil po drugancem, lepšem svetu. Jaz se ravnam po tistem nauku: kdor rad pije, tudi rad dela!« je, že v rožičah, v šali odvrnil možster in zaviljal pesmico:

»Pijamo ga, pijamo, dokler živimo...«

Polej je spot začel siliti vajencu pijačo.

Nihče več mu ni branil. Tudi aktivisti, ki so se pred dobro uro sklepali o vzgoji mladine, so molčali.

Kdo bo moraliziral v gostilni in se po nepotrebnem nastavljal prišljenim zabavljalcam! Na sestanku človek že kaj reče, tam ne gre zares. Večina ljudi v tej gostilniški sobi sicer čuti, da ni prav kvariti otroka s pijačo, toda kdo bi se vtikal v stvari, ki mu niso nič mar. Jutri, jutri da bo morda ta ali oni že spet pridilgal na kakem sestanku:

»Mladina je pokvarjena, ni zavedna...« In tako dalje.

Tu pa, eh, kaj bi! Saj smo v gostilni in ga — pijmo! Takšni smo pač!

Vinska meglica prijetno boža možgane. Proč zdaj z »zavestjo«, s katero se dovolj namučimo že na sestankih!

Na steni visi napis:

»Pijanim osebam in mladini izpod 18 let je točenje alkoholnih pijač prepovedano!«

Bog vedi, kdo in kdaj je obesil ta napis?!

Saj je celo natakarka že pozabila nanj.

Sicer pa: ta dogodek spada menda med osamljene, redke primere.

M. Z.

ZADNJA POROČILA

SZ pristala na razgovore

o Eisenhowerovem načrtu za mednarodno atomsko ustanovo

Moskva, 6. jan. (AFP) Na poziv zunanjega ministra Molotova je bil danes ameriški veleposlanik Bohlen zvoval v Kremliju. Razgovor, ki je trajal pol ure, se je nanašal na Eisenhowerov načrt o mednarodni atomski ustanovi. V teku poslednjega tedna je bilo to že drugi tak sestanek med Molotovom in Bohlenom.

Washington, 6. jan. (AFP) Zastopnik zunanjega ministrstva je nočjo novinarjem izjavil, da je Molotov na današnji sestanku z Bohlenom nadaljeval razgovore, ki jih je imel z njim zadnji dan preteklega leta.

Priprave na berlinsko konferenco

Zastopniki okupacijskih oblasti prično danes urejati tehnična in organizacijska vprašanja

Berlin, 6. jan. (R) V poslopiju angleškega poveljstva v Berlinu so se danes sestali zastopniki zahodnih visokih komisarjev k posvetu o pripravah za berlinsko konferenco. Razgovor je trajal eno uro. Pozneje je bilo objavljeno, da je zastopnik sovjetske visoke komisije v Berlinu Denjgin sporočil, da je pripravljen jutri sestati se z zastopniki zahodnih okupacijskih sil k razgovoru o tehničnih pripravah za konferenco, kakor se je o tem izrekla sovjetska vlada v svoji zadnji noti in so zahodne države na ta njen predlog pristale.

Razgovori se bodo nanašali na prostore, kjer naj bi bila konferenca zunanjih ministrov, na or-

VELEPOSANIK PAVIČEVIĆ
PRI ZUNANJEM MINISTRU
KÖPRÜLÜJU

Ankara, 6. januarja (Tanjug) Jugoslovanski veleposlanik v Turčiji Miša Pavičević je danes obiskal turškega zunanjega ministra Fuada Köprülüja in se z njim pol ure razgovarjal.

SARAGATOVİ POGOJI

za sodelovanje z demokristjani v rimskem parlamentu

Rim, 6. jan. (R) Za razplet sedanjih vladnih krize sta po mnenju rimskih političnih krogov pomembna dva elementa: stališče, ki ga bodo zavzeli Saragatovi socialisti do morebitne nove demokristjanske vlade in ameriška go-

Nočne brzotjavke

Pariz, 6. jan. (Tanjug) Francoska zbornica je danes popoldne s 409 proti 206 glasovom sprejela državni proračun za tekoče leto.

London, 6. jan. (AFP) V Južni Angliji je nastala nočjo huda letalska nesreča. Neko vojaško transportno letalo je sredi polja treščilo na tla. Prevažalo je neko vojaško nogo-metno vozilo. 15 ljudi je bilo ubitih.

Moskva, 6. jan. (R) Danes je bila sklenjena nova trgovinska pogodba med SZ in Izraelom. Izrael bo prejel po 100, pozneje po 200 tisoč ton sovjetskega petrola na mesec, SZ pa 20.000 ton pomaranč in 8000 ton banan na leto.

Grški minister

v uredništvih beograjskih listov

Beograd, 6. jan. (Tanjug) Grški minister za tisk Sifneos je imel danes daljši razgovor s predsednikom komisije za kulturne stike s tujino Ristićem, ki mu je pozneje tudi priredil kosilo. Udeležila sta se ga poleg drugih še državni podtajnik dr. Aleš Bebler in grški veleposlanik Kapetanides. Popoldne je bil minister Sifneos v uredništvih Tanjuga, beograjskega radia, »Borbe« in »Politike«.

Milovan Djilas

povabljen na švedsko

Beograd, 6. jan. (Tanjug) Predsednik komisije za mednarodne stike SZDL Jugoslavije Milovan Djilas je prejel uradno vabilo Socialistične stranke Švedske na obisk v februarju. Vabilo je tovarišu Djilasu včeraj izročil švedski poslanik v Beogradu g. Ole Joedahl.

Ze prej je tovariša Djilasa povabila Socialistična stranka Norveške, naj v imenu Socialistične zveze delovnih ljudi Jugoslavije obišče Norveško. Sprejel je obe vabilu in bo skupaj s tajnikom komisije za mednarodne stike SZDL Vladimir Dedijerom obiskal Norveško in Švedsko.

NA PRAGU BERLINSKE KONFERENCE

Okrepitev Lanielove vlade

Francoski parlament se je na osnovi Lanielovega poročila izrekel za nadaljevanje dosedanjega francoske notranje in zunanje politike

Pariz, 6. jan. (AFP) Bliznja berlinska konferenca in stališče predsednika republike, naj bi sedanja francoska vlada še nadalje opravljala po svoje izvršne oblasti, sta bila povod, da se je danes popoldne francoska zbornica predsednik poročila o dosedanjih notranjih in gospodarskih uspehih vlade ter o splošnih elementih francoske zunanje politike. Tudi je, da bi zbornica glasovala o njegovem poročilu ter se odrekla sieherni daljši debati o njem, tako da bi s takó brezopogojno in neomejeno podporo parlamenta zunanji minister Bidault utegnil nastopiti v Berlinu v imenu vse bolj avtoritativne vlade, kakor se je to zgodilo zadnjikrat na Bernadim. Dejansko je poslanska zbornica nočjo z veliko večino glasov sprejela Lanielovo poročilo.

V gospodarskem in finančnem delu svojega poročila se je Laniel bavil z dvema kritičnima pojavoma v francoski zunanji po-

litiki, s finančnim in socialnim. Ko je vlada prevzela oblast, je dejal, je našla v državnih blagajnah le toliko deviz in zlata, da je komaj za 15 dni lahko krila francoski primanjkljaj pri Evropski plačilni uniji. Sedanja devizna sredstva zadostujejo za dobo 15 mesecev. Poleg tega se je primanjkljaj v zunanji trgovini zmanjšal na polovico. Izvršena je bila davčna reforma. Prav danes je bil izglasovan novi državni proračun in utrjen je bil tečaj francoskega franka. Na socialnem področju naj bi bile zvišane pokojnine in zboljšano socialno zavarovanje rudarjev pripomogli k odvrnitvi socialne krize.

Drugi del svojega govora, ki se je nanašal na zunanjo politi-

ko, je Laniel skril na vrsto kratkih ugotovitev. Francija je za Eisenhowerov načrt o mednarodnem atomskem poobu. Zadnji Bidaultovi razgovori z Adenauerjem kažejo na ugodno rešitev posarskega vprašanja. Po berlinski konferenci bo moral francoski parlament zavzeti dokončno stališče v zadevi evropske obrambne skupnosti. Francija bo ostala slej ko prej zvesta Atlantskemu paktu, a si bo na vse načine prizadevala zboljšati stike s SZ.

V Indokini bo francoska vlada izpolnila obveznosti do njenih dežel. S Ho Si Minhom je pripravljena pogajati se in je zato tudi prva dala pobudo, na katero pa Ho Si Minh doslej ni konkretno reagiral.

Vprašanje zaupnice je Laniel postavil le v zvezi z interpelacijami, ki so bile vložene glede na njegov ekspoze in ki naj bi se razprava o njih odgodila.

Lanielovo poročilo in odgovor na razprave o vloženi interpelaciji sta bila sprejeta s 315 proti 249 glasovom.

Začasni gospodarski ukrepi
za časopisna založniška podjetja

Od 1. januarja dalje obračunavajo časopisna podjetja amortizacijo po 60 % od stopnje, ki jih predlaga začasna odločba o stopnjah amortizacije osnovnih sredstev gospodarskih organizacij, obrestni na osnovna sredstva pa po 2 %.

Tako določa sklep Zvezne izvršne oblasti sveta, ki je bil objavljen v novi številki »Uradnega lista«.

Po tem sklepu bodo časopisna podjetja nadalje obračunavala dnevno plačilo za službeno potovanje in del plač dopisnikov v tujini, ki presega ustrezne plače v domovini, med gnot-

niimi stroški. Prispevek za socialno zavarovanje za dopisnike v tujini bo znašal 45 % od zneska plače, ki bi jih imeli dopisniki v tujini, če bi službovali doma.

Za razliko v plačah dopisnikov v tujini bodo časopisna podjetja plačevala prispevek za socialno zavarovanje v višini 13 %.

Ta sklep se nanaša samo na časopisna založniška podjetja in ne na ostala založniška podjetja. Glede vseh ostalih obveznosti veljajo za časopisna podjetja enaki predpisi kakor za ostale gospodarske organizacije.

Ob 10-letnici ustrelitve članov
litijskega mestnega odbora OF

V Litiiji in ostalem Zasavju je bila narodnoosvobodilna misel močno razvita že od vsega začetka. Ko je pridrl v dolino nemški okupator, je polovil po Litiiji in okolici prve talce v mnogo večjem obsegu, kakor po ostalih krajih nemške okupacijske cone.

Prvi okrožni odbor OF za litijsko okrožje je bil ustanovljen že v oktobru leta 1941, mestni odbor OF za Litiijo pa aprila leta 1943. Sestanek je bil v kleti Lindnerjeve gostilne poleg litijskega mostu. O tem važnem političnem dogodku govori tudi spominska plošča, ki so jo po osvoboditvi odkrili člani litijske Zveze borcev.

Litijski mestni odbor OF je skrbel za politično vzgojo in širni literaturo OF. Predvsem pa je skrbel tudi za gospodarsko oskrbo partizanskih borcev v Zasavju. Dobra obutev je bila važna za borce NOB. Ob neki priložnosti, bilo je to 9. avgusta 1943, so prišli na sled tej oskrbi valni akcijski litijski gestapovec, ki so iztisnili od nekega čevljarja nekatere podrobnosti. Še tisto noč so aretirali gestapovci več članov litijskega mestnega odbora OF in terenskih aktivistov OF. Predsedniku MO OF tov. Edu Semeniču je uspelo, da se je rešil iz

nastavljene zasede in je pobegnil z doma ter se uvrstil v partizansko enoto. Med drugim pa so bili aretirani tudi tov. Babi Lindnerjeva, Planinšek Pepček, Karlo Okorn, njegova sestra Fani, Franci Tišler in Franci Štok. Vse aretirance so odvedli v litijske sodne zapore, kjer so jih zasliševali.

Ostali člani litijske OF so o aretaciji takoj obvestili komandanta Kamniško zasavskega oddelka tov. Franca Poglajna. Ta se je odločil, da bo s silo otel aretirane člane OF. V Litiiji je bil izdelan načrt za osvoboditev ujetnikov, tedanji jetničar Pauske, ki je sodeloval z osvobodilnim glanjanjem in je vzdrževal zvezo med zaporniki in OF, je že izročil ključne sodnih zaporov. Izvedbo osvobodilne akcije pa je preprečil izreden dogodek: na predvečer te akcije je vkorakala v Litiijo številna vojska vlasovcev in tako onemogočila napad na litijske sodne zapore.

Aretrirani člani OF so bili zatem odvedeni v taborišče talcev v Begunje, Karla Okorna so ustrelili Nemci dne 8. januarja 1944 v bližini Domžal, Pepčka in Planinška, Franceta Štoka in Franceta Tišlerja pa 15. januarja v Lescah na Gorenjskem, na mestu usmrtnice je ZB postavila vsem talcem spomenik. Litijska Zveza borcev bo ob desetletnici usmrtnice članov mestnega odbora OF priredila spominsko komemoracijo, da počasti spomin padlih žrtev in obnovi spomin na dogodke, ki so bili odločilni v boju za našo svobodo.

SIMFONIČNI KONCERT SLOVENSKE FILHARMONIJE

Prokofjev v Taylorovi izvedbi

Angleški pianist Edward Kendall Taylor, velik prijatelj Jugoslavije, svoj čas vsakoletno gost na našem koncertnem odru, zadnji dve leti — že kar predolgo — ni nič nastopal pri nas. Sinoči je igral z orkestrom Slovenske filharmonije tretji koncert za klavir in orkester Prokofjeva, eno najbolj znanih klavirskih stvari Prokofjeva, in to je bila hkrati prva izvedba tega dela v Jugoslaviji sploh. Njegove pianistične in reproduktivne kvalitete so tolikšne, da ga usposabljaajo za tisto, kar je najpreprostejše in obenem največje — za zvestoto avtorjevim intencijam. Prav zato je bila njegova igra tokrat posebno polna člana in napetosti, ki kaže živosti. Naše občinstvo ni zamudilo prilike, da se umetniku oddolži. Samo Hubad je izvrstno spremljal.

Milka Kelemenova smo s Preludijem, arije in finalom prvič slišali v

Ljubljani. Delo 24-letnika, v uporabi kompozicijskih sredstev historizirajoče in stilno enotno, očituje talenti zlasti v tem, da zdrži močno občutje, ki ga ustvari, enotno in nezmotljivo skozi vse tri tempe in vse tri psihološke perspektive. Kakor po navadi, kadar mu je zaupano domače delo, zlasti mladšega avtorja, je Samo Hubad tudi sinoči to Kelemenovo skladbo za godalni orkester pripravil do vseh podrobnosti skrbno in jo podal v izbrušeni izvedbi.

V Beethovnovi Drugi po mnogo obojetjaem, najboljše izdelanem prvem stavku in naslednjih stavkih sicer ni dosegel z orkestrom enake preciznosti v solgri in ne enake izrazne intenzitete. Osnovno čustveno ubranost je pri tem v vseh stavkih le rešil, ko jih je dovolj plastično podal.

Rafael Ajlec

Razprava o poslovnihikih

Zvezne ljudske skupščine in hrvatskega Sabora

Beograd, 6. januarja (Tanjug) Komisiji za sestavo poslovnika Zvezne ljudske skupščine sta popoldne zasedala tri ure. Razpravljali sta o členih 11 do 13, ki se nanašajo na skupne seje Zveznega sveta in Zbora proizvajalcev. Posebej so razpravljali o uskladitvi tega dela poslovnika z ustavnim zakonom.

Zagreb, 6. jan. (Tanjug) Danes je pričela zasedati komisija za sestavo poslovnika hrvatskega

Sabora. V načelni razpravi je dr. Zlatan Sremec opozoril na pomen javnega poslovanja v Saboru in njegovih odborov ter na nalogo tiska v zvezi s Saborom. Franjo Gaži se je izrekel proti temu, da bi poslovnik dopustil abstinenco pri glasovanjih v Saboru. Nasprotno stališče je zavzel Miloš Zanko, ki je zagovarjal vzdržanje od glasovanja. Jutri bodo pričeli razpravljati o posameznih členih sabornega poslovnika.

Še tri dni

je do zbranja tombolskih tablic

TOMBOLE ZVEZE GLUHIH JUGOSLAVIJE!

ZADNJI ČAS JE, DA SI KUPITE SREČKO!

Tombolska tablica stane samo 50 dinarjev.

Dobite jo lahko pri vseh prodajalcih srečk Jugoslovanske loterije in pri organizacijah Zveze gluhih Jugoslavije.

(PISMO IZ HELSINKIJA)

Po naključju ali namenoma — začetek finsko-sovjetskega prijateljstva ni bil obeležen samo s proslavami, akademijami in predavanji v zvezi s 7. novembrom, dnevom oktobrske revolucije (ta tako imenovani mesec prijateljstva se je pričel na Finskem na dan sovjetskega narodnega praznika in končal 6. decembra, oziroma na dan finskega narodnega praznika, s čimer naj bi dobil posebno simboliko), marveč tudi z vestjo, da so odkrili vojno skupnino, ki je delala za neko tujko državo. Ta vojunska afera je na svoj način odjeknila ne le med ljudstvom, marveč tudi med političnimi strankami, čeprav nobenkrat niso omenili in tudi ne bodo omenili imena tuje države, za katero so vojuni delali. Zato so tudi sodili za zaprtimi vrati in v javnost bo prišlo samo poročilo o obsodbi obtožencev. Mimogrede naj omenimo, da sodba ne bo stroga, ker se obtožencem ni posrečilo, da bi napravili veliko škodo (morda bodo glavnega krivca obsodili na štiri do pet let). Toda to trenutno tudi ni tako važno. Mnogo važnejša je ta zadeva, če jo presojamo s političnega gledišča. Za majhno Finsko kot neodvisno deželo, je ta pomen tem večji, ker je lahko svojemu ljudstvu in svojemu sosedu na Vzhodu pokazala da se upa upreti, in da se bo borila proti vsakomur, kdor bi rovaril proti njeni narodni neodvisnosti.

Finska v boju za neodvisnost

Pri tem ne smemo pazbljati, da ni bilo lahko sprejeti takšen sklep in da se Finska do konca druge svetovne vojne še nobenkrat ni postavila na tako odločno stališče, marveč je v podobnih primerih resnico celo lastnemu ljudstvu skrbno prikrivala. Rusom so dajali dokazno gradivo, ki je govorilo naravnost proti sovjetskemu ljudem in njihovu konspirativnemu delu na Finskem, z neakčnim obotavljanjem pa so pripominjali, da to ne ustreza obojestranski obveznostim, ki so jih sprejeli in s tolikim hropom poudarjali prav Rusi, namreč o obveznostih iz pogodbe o prijateljstvu, sodelovanju in medsebojni pomoči med SZ in Finsko.

PROTISLOVJA
KOMINFORMOVKEGA TISKA

Uradna poročila o ljudeh, zapletenih v to afero, o kaznivih dejanjih, ki so jih storili, o organizaciji njihovega dela itd., so bila zmeraj omenjena na skope in nepopolne informacije, ki same po sebi niso z ničemer kazale na tujo državo, za katero so vojuni delali. Na drugi strani pa si je sistematična gonja informbirovskega tiska in njihovih kanalov ne le na Finskem, marveč tudi na Švedskem, prizadevala, da bi stvar še bolj zamotala in prikrila.

Toda nerodnost in protislovja samega kominformovskega tiska je pripomogla, da je postala zadeva jasna tudi neplemenit ljudem. In kako tudi ne bi? Istega dne sta dva glavna informbirovska časnika pisala o isti stvari na popolnoma nasproten način. Vprašanje slabe koordinacije in prepozni direktiv, vsekakor pa je bil potrjen pregovor, da ima laž kratke noge. »Tiekansan Sanomate« glavno glasilo KPF prikazuje zadevo kot »provokacijo Zahoda, da bi se poslalsli stiki med SZ in Finsko, vtem ko »Vapana Sana«, glavno glasilo SKDL, istega dne o tem piše kot »širokem vojenskem omrežju, ki je delalo v krogih vojaškega letalstva za zahodne dežele«.

Krona vsega pa je izjava samega predsednika KPF A. Altonena, ki spominja na tisti naš izrek »držite tatut«. Tistega dne je Altonen objavil v »Tiekansan Sanomatu« izjavo, da se »KP Finske« ne ukvarja z vojensko dejavnostjo za nobeno tujo deželo in da prav KPF svojim članom takšno dejavnost prepoveduje.

NAKLJUČJE
JE RAZKRINKALO VOHUNE

Prišlih 20 km zahodno od Helsinkija, ob cesti proti Turkuu, stoji Porkala. To je polotoček, ki meri kakih 385 km² (če ne računamo vodne površine) in ima kakih 8000 prebivalcev (po popisu z dne 31. decembra 1940). Na podlagi mirovne pogodbe s Finsko so Rusi dobili to ozemlje v zakup za 50 let. Izselili so vse ondoto finsko prebivalstvo in zgradili močno pomorsko letalsko vojaško oporišče. Promet po kopnem med Porkalo in SZ gre seveda prek finskega ozemlja in po finskih prometnih zvezah. Za to so Finci tudi zadolženi z mirovno pogodbo. Nekaj je vzbujalo pozornost. Ko je prispela kaka večja ali Portalo in se vračala nazaj v SZ, na Finsko ali ko je vozila čez Portalo in se vračala nazaj v SZ, so Finci opazili, da spremljevalci niso bili zmeraj isti, pač pa so zmeraj imeli ista potna dovoljenja.

Pot po finskem ozemlju od sovjetske meje do Porkale je dolga sto in sto kilometrov ne preglednih finskih gozdov in jezer. Med potjo se lahko kaj zatajne. Tako se je nedavno skupina kamionov vračala v SZ. Po naključju ali namenoma se je ustavila med Kotko in finsko-sovjetsko mejo. Meja je na tem področju zelo blizu. V bližini je po naključju mudil neki Fincec. Blizal se je koloni in spremljevalcem, ki so bili poskakali s kamionov. Brž pa ko so zagledali Finsko so odpeljali naprej. Fincec je bil prepričan, da so nekoga na-

silno odpeljali s seboj in je o tem obvestil oblasti.

Vprašali so v Helsinkiju, kaj bi ukrenili. Od ondod so odgovorili, da krajevne oblasti ne smejo dovoliti, da bi se finski državljani potikali v bližini meje, in da morajo mejo kontrolirati. To je pomenilo, prikrati kontrolirati kakšen je sovjetski konvoj. Kontrola ni uspela. Rusi so bili ogorčeni, Finci pa so se na dolgo in široko opravičevali, hkrati so se zanimali za del ozemlja, kjer je sovjetska kolona stala, in ga temeljito preiskali. V gozdu blizu glavne ceste so našli poštni predalček in v njem gradivo, ki ga je bilo treba samo vzeti. Uradna preiskava je segla celo do mesta Niveskile v srednji Finski in do ondotojnega vojaškega letalskega oporišča. Sledile so aretacije in preiskave, potem pa sodba in obravnava, katere izid bo v kratkem znan.

GLAVNA SKUPINA PETIH

V skupini vohunov so bili trije delavci, t o t i c i n i t p o d o f i c i r. Prvi, letalski kapetan Marki Salo, je bil od 1. 1948 šef fotocentra v letalski enoti v okolici Jivaskileja. Zanimitivo je, da je bil L. 1944 ob bombardiranju nemških enot na Laponskem nevarno ranjen. Njegovo letalo je granata zadela in zažgala. Drugi vojaški vohun je bil narednik L. Nauka-

rinen. Sledel delavec Tivon Toivonen. Pavo Kouka in Reino Ketunen, ki je bil vodja skupine Kouka in Ketunen sta bila v ruskem vojnem ujetništvu, kjer sta se pripravljala na obveščevalno delo. Pri obeh so našli radijske postajke, ki ju nista utegnili izklostiti. Po vojni, ko sta se vrnila iz SZ, sta večkrat skrivaj hodila v Porkalo. Noben vohun se ni politično uveljavljal. Veljalo je celo za politično nezainteresirane, le Toivonen je bil znan kot pristaš SKDL in kominformovec.

VEČ BUDNOSTI
IN ZAKONITOSTI

Čeprav finski tisk (zaradi zunanje političnih razlogov) v tej zadevi ne izraža v celoti tistega ogorčenja, ki ga je v resnici vzbudila, vendar je dovolj namignil predstavnikom domačih in tujih oblasti, da je treba zakonito spoštovati in da takšno protidržavno rovarjenje ne bo nikomur dovoljeno. Največji finski dnevnik »Helsinkinkin« Sanomate piše v uvodniku z naslovom »Vojunska afera«, da je zdaj jasno, da ima Finska nekaj, kar bi si rade tuje dežele prilastile in da so to predvsem podatki o strateških in gospodarskih sredstvih in objektih, ter letalski posnetki posameznih finskih področij in krajev in da je takšno početje »prevara in neposredni napad na naš narod, ki želi mir in ki hoče živeti v prijateljskih stikih predvsem svojimi sosedi pa tudi z vsemi deželami na svetu«.

OB PREVZEMU UPRAVLJANJA ŽELEZNIC PO DELOVNIH KOLEKTIVIH

Kljub velikim uspehom - še precej pomanjkljivosti

Več skrbi kulturnoprosvetnemu delu med železniškimi delavci — Kje so vzroki, da odstotek bolnikov narašča, namesto, da bi padal — Po drugi razpravi končno tudi v železniškem prometu delavsko samoupravljanje

Naši železničarji so imeli lani precej uspehov. Ti uspehi so železničarjem še dražji, ker so jih izvajali kljub zastojem železniških naprav, ki so skoraj povsod že tako izrabljene, da že dolgo ne ustrezajo več zahtevam sodobnega železniškega prometa. (V tej zvezi je zlasti omeniti plosčje in naprave ljubljanske železniške postaje, pred katerimi stoji zaradi tega sprčo vedno bolj naraščajočega prometa skoraj nepremostljive težave). Kljub vsem težavam pa je bil plan prevoza blaga dosežen 11. novembra, plan prevoza potnikov pa 29. novembra. Za pozitivnost in prizadevnost ob veliki proslavi na Okroglici ter za točen prevoz deset tisočev udeležencev proslave so bili slovenski železničarji pohvaljeni od Glavnega odbora SZDLJ. Priznanje in zahvalo jim je izrekel tudi gene-

ralni polkovnik Kosta Nagy za velike napore v zvezi s premiki enot JLA na manevrsko področje v lanskem septembru, ter v obsejno področje ob italijanski meji po znanem sklepu zahodnih sil z dne 8. oktobra.

Podcenjevanje strokovne vzgoje ali zavestno kršenje predpisov?

Kljub strogim varnostnim predpisom se število smrtnih in drugih nesreč med železničarji ne zmanjšuje, ampak celo občutno narašča. Leta 1952 je bilo na pr. v Sloveniji 14 smrtnih nesreč, lani pa okoli 20. Nesreč, ki so povzročile dosmrtno pohabljenost ali kake druge težje posledice, je bilo leta 1952 100, lani pa okoli 50. Večina nesreč nastane zaradi neupretnosti, malomarnosti in neupoštevanja varnostnih predpisov. Nad stalnim naraščanjem števila nesreč naj bi se

zamislili vsi naše ljudje, saj daje vsa skupnost ogromna materialna sredstva za žrtve nesreč. Lani je bilo na pr. samo v Sloveniji nad 25 milijonov din škode zaradi železniških nesreč. Vrednost zaščitnih sredstev, ki jih je dala država na razpolago železničarjem, pa znaša 28 milijonov din.

Težko in naporno delo zahteva tudi dobre delovne pogoje

Železniška služba je združena z ogromnimi napori, težavami ter veliko materialno odgovornostjo. Služba traja več ur zaradi zamud v voznem redu ali drugih vzrokov tudi po 12 in več ur. Menda ni treba poudarjati, da so za to potrebni fizično močni in popolnoma zdravi uslužbenci. Ljudje pa bodo ostali zdravi ter bodo sposobni opravljati svojo naporno službo, če bodo imeli poleg drugega primerne delovne pogoje. Glede tega pa je na železnici še vse polno pomanjkljivosti. Za danes si oglejmo, v kakšnem stanju so bivalnice, v katerih naj bi se železničarji odpočili po težkem in napornem delu.

Kako naj bi se le odpočil delavec, na pr. v bivalnici kurilnice ljubljanske železniške postaje. Spalnica je skrajno slabo opremljena: brez obešalnikov, miz, stolov in drugih stvari, ki bi spadali vanjo. Vendar to še ni najhuje. Delavci, ki bi se radi odpočili, zama poskušajo zaspati. Tik ob stavih je namreč dan in noč v pogonu dvigalo za premo, ki povzroča neznanjski hrup. Tudi drugod so bivalnice večidel zanamernene, razen na ljubljanski postaji, v Novem mestu, ku-

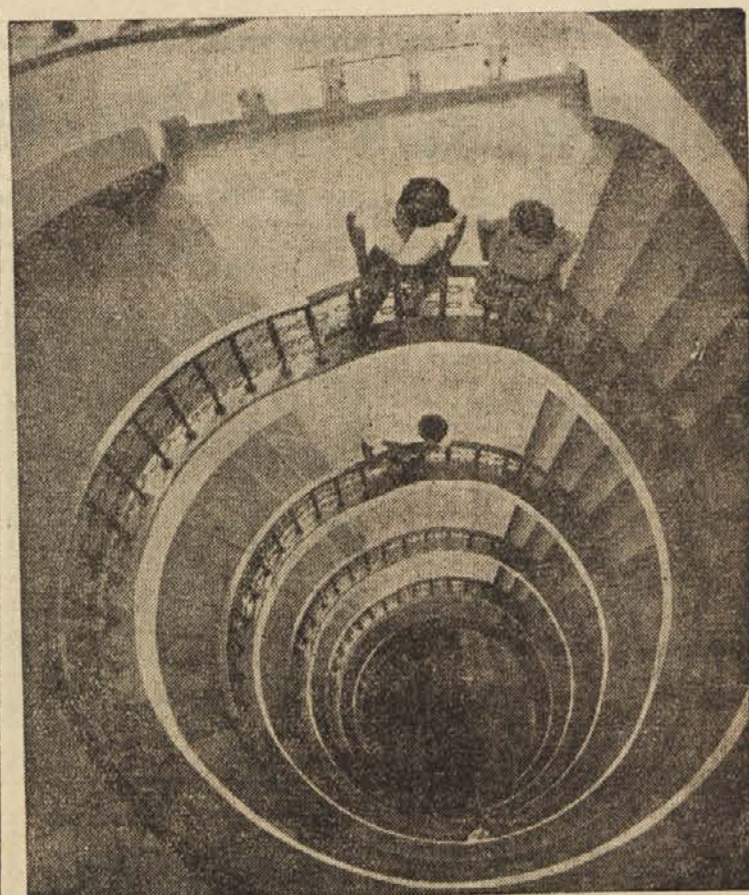
rilnici Jesenice in še v nekaterih krajih, kjer so vzorno urejene. (Pereč problem je tudi neredno menjanje posteljne in osebne opreme, ki je grajati zlasti poedince, ki ne izpolnjujejo osnovnih higienskih zahtev, kar ogroža zdravje vseh uslužbencev ter obstaja nevarnost nalezljivih bolezni in epidemij.)

Nad nestetimi problemi (in drugimi, ki jih nismo omenili) se bo treba v novem letu resno zamisliti in storiti vse, da se položaj izboljša. Lani je verjetno prav zaradi nehigiene in kršenja splošno zdravstvenih predpisov znatno narasel odstotek bolnikov. Sedaj že 8% strojnega in premikalnega osebja bojuje na TBC, drugi pa spet bolehalo na raznih drugih boleznih, zlasti živčnih, srčnih in želodčnih.

Delavsko samoupravljanje naposled tudi na železnici

Po 17 izpreminjavalnih predlogih o tem, kakšne naj bi bile oblike delavskega samoupravljanja na železnici, je Zvezni izvršni svet lanskega novembra končno sprejel tozadevno uredbo. Na železnici so sicer tudi do sedaj imeli delavske svete, vendar zgolj s posvetovalnim glasom. Čez nekaj dni bodo torej tudi delovni ljudje na železnici prevzeli upravljanje železnice v svoje roke. Priprave za ta svečani dogodek so v polnem teku. V kratkem bodo tudi volitve novih delavskih svetov in upravnih odborov. Želimo, da bi novoizvoljeni organi delavskega samoupravljanja čimprej odpravili zgoraj naštet pomanjkljivosti.

M. D.

Stopnišče novega hotela »Jadrana« v Tučepih pri Makarski

Olajšave za gostinstvo

ki bodo omogočile pocenitev gostinskih uslug

Z uredbami o našem gospodarskem sistemu se bodo v novem letu v marsičem spremenili tudi pogoji za poslovanje v gostinskih stroki. Po osnutku družbenega plana za leto 1954 se bodo gostinske uslugе verjetno pocenile za povprečno 16%. Izvedena bo tudi reorganizacija gostinskih podjetij, in sicer tako, da bo v načelu vsak gostinski obrat samo-

stojen. Ker so se lani manjši gostinski obrati, ki točijo predvsem alkoholne pijače, bolj odrezali kakor večji obrati (hoteli in restavracije), bo z novo tarifo prometnega davka ukinjen dosedanj davek na ceno prenočišča (ki je znašal 8%). Hkrati bo sicer zvišan prometni davek na alkoholne pijače od sedanjih 8 na 10%, vendar računajo, da bodo navzlic temu cene alkoholnih pijač okrog 20% nižje, upoštevajoč pri tem nižji prometni davek na novo vino pri odkupu v višini 15 din za liter nasproti 25 din, kolikor velja za staro vino.

Razen tega bodo gostinski obrati plačevali le 2% prispevka na vrednost osnovnih sredstev (namesto 6%); za zgradbe, ki jih upravljajo gostinska podjetja (zgradbe hotelov in prenočišč) pa podjetjem ne bo treba vplačevati niti 2% prispevka na osnovna sredstva, niti polne amortizacije, marveč samo amortizacijo v višini potreb za investicijsko vzdrževanje, ker bi morali sicer ti obrati zvišati svoje cene. Te olajšave pa bodo omogočile pocenitev gostinskih uslug, zlasti penzijskih cen v turističnih hotelskih obratih.

R.

»ROG«, tovarna koles, Ljubljana

takoj sprejme in službo:

strojnega tehnika – obratnega dispečerja z nad osemletno prakso,

strojnega tehnika – konstruktorja orodja z nad štiriletno prakso.

Zahtevana praksa v kovinski industriji. Plača po dogovoru. Pismene ponudbe pošljite na tajništvo podjetja, Ljubljana, Trubarjeva ulica 72.

Podražitev ali pocenitev premoga?

Ukinitve stopenj akumulacije omogoča pocenitev — Nekatera trgovska podjetja so že začela dvigati cene — Od kod ta anomalija?

Ze sam naslov tega članka zveni nekam čudno: če prihaja v poštev pocenitev, kako moremo tedaj govoriti o podražitvi? In nasprotno: če govorimo o podražitvi, kako pride potem v poštev pocenitev? In vendar govorimo o prvem in drugem. Strojnjaki so izračunali, da premogovniki lahko znižajo cene po kalkulacijah premogovnikov in trgovskih podjetij pa se nam obeta podražitev premoga.

Uveljavljanje ukrepov novega gospodarskega sistema je premogovnikom omogočilo, da so cene premoga nekoliko znižali. Odpravili smo stopnje akumulacije, pravili smo stopnje premoga, na njihovo mesto pa pridejo novi elementi (obresti, davki), ugodnejši za premogovnike. Po nekem računu bi lahko premogovniki z uveljavljanjem novih ukrepov znižali cene premoga, in sicer črna za 18, rjava za 11, lignita pa za kakih 20%.

Premogovniki so odločno ostali pri dosedanjih cenah, kakor da se ni nič spremenilo. Res, stopnje akumulacije smo ukinili, novi gospodarski ukrepi pa jim omogočajo delno znižanje cen. Toda premogovniki menijo, da cen vendarle ne morejo znižati. Med razlogi je tudi podražitev janskega lesa. Zlobni jeziki pravijo, da ni stvar samo v tem, marveč da premogovniki izkoriščajo sedanje veliko povpraševanje po premogu in cene dvigajo. Po trošnike pa zanima vprašanje: kako se je željno pričakovana pocenitev premoga spremenila v nezaželeno podražitev, ki so jo nekatera podjetja za promet s premogom že uveljavila? Do tega je prišlo tako, da so podjetja za promet s premogom dobila manjši regres, kakor so ga imela prej, ker je bila po ukinitvi stopenj akumulacije predvidena pocenitev premoga. Regres so jim torej

računali po znižanih cenah premoga, premog pa so plačala po dosedanjih cenah.

Da bo bralcu zadeva razumljivejša, jo bomo osvetlili s primerom. Vzemimo rudnik Kreko. Ta rudnik je dobavljal premog podjetjem za promet s premogom po 2500 din tona. Polna maloprodajna cena, ki se formira na podlagi te cene (po vračunanju prevoznih in drugih stroškov) bi znašala 3432 din. Da pa bi potrošniki dobivali premog ceneje, so trgovska podjetja dobivala regres v znesku 1352 din pri toni. Za toliko so prodajala premog ceneje, tako da je stvarna maloprodajna cena znašala 2080 din. Zdaj se položaj nekoliko spremeni. Trgovinska podjetja bi dobivala za 254 din manjši regres (pri toni), kakor so ga dobivala doslej. Za toliko bi se moral po njihovi računih premog podražiti. Po teh računih bi bila nova maloprodajna cena premoga (iz Kreke) 2334 din.

Naj bo že kakorkoli, potrošniki bodo oškodovani. Ne spuščamo se v vprašanje, ali bi lahko premogovniki cene znižali. Prepričani pa smo, da tudi če bi se premog ne pocenil tako kakor smo pričakovali, vsekakor ni potrebno, da se podraži.

KAKO SPRAVITI SNEG S CEST?

»Samo, da ga ne bi zapadlo preveč,« tako pravijo vsi tisti, ki jim je poverjena skrb, da čistijo sneg z ljubljanskih ulic. V nasprotnem primeru se bo zgodilo tako, kot se je že veskrati: da ljubljanske ulice ne bo mogoče pravočasno očistiti. Vzrok za to je preprost: v Ljubljani se vedno čistijo sneg z ulice tako kot pred sto leti, z lesenim plugom, ki ga vlečejo konji. Sprito tega se je samo podjetnost in predanost delavcev komunalnih podjetij mogoče zahvaliti, da sneg le počistimo.

Čiščenje snega je v Ljubljani razdeljeno med podjetja Snaga in Upravo cest MLO. Snaga skrbi za prehode na cestah, t. j. predvsem na križiščih. Uprava cest pa ima na skrbi oranje ulic (razen v štirih predmestnih predelih), nakladanje in odvažanje snega. Vsega skupaj pa razpolagata obe ustanovi s 24 lesenimi in štirimi železnimi plugi do-

mačega izdelka, ki jih je mogoče montirati pred tovorne avtomobile. 24 plugov, ki so razen tega skrajno preprosti, da je mogoče z njimi orati ulice neenakomerno, je za Ljubljano premalo. Predvsem pa je ta način čiščenja ulic snega zastarel in se ga nikjer na svetu več ne poslužujejo. Razen tega je oranje sploh mogoče samo ponoči, ko so ceste prazne in povrh vsega snega, če zapade najmanj 15 cm snega. Če je snega manj, ali pa če pade ponedelji, je v ozkih ljubljanskih ulicah, kjer je marsikaj dvoirne tramvajske proga, vsako oranje nemogoče.

Res da bodo v kratkem dobili dva moderna stroja za čiščenje snega na cestah. To dva »snow-boja«, kot ju imenujejo, sta že na poti v Ljubljano in upajamo, da bosta še ušla letošnjemu snegu. Toda ta dva stroja ne bosta mogla počistiti snega vseh ljubljanskih ulic, res da tak stroj v petih minutah naloži pettonski kamion in da bi bila n. pr. Čopova ulica v eni uri povsem očiščena snega. Toda, ta stroj, ki verjame snega in ga nato odžaga na vozila, zahteva veliko število kamionov, ki spremljajo snow-boy in hitro odvažajo sneg. Z vozni ne bo vredno odvažati snega, ker bi snow-boy ostal brez dela. Tisti deset kamionov, ki jih ima Uprava cest, pa bo za Ljubljano deseterkrat premalo. Samo dva snow-boja torej Ljubljana ne bosta očistila snega, kot to mnogi mislijo, čeprav moramo priznati, da je bil z njuno nabavo le storjen korak naprej, in to velik.

Dokler teh strojev sploh še ni, pa bomo morali še naprej s sedanji sredstvi čistiti ulice Ljubljane. Uslužbenec Snage in Uprave cest ter Kanalizacije ter njihovi po- žrtvovalnosti, pa se bomo najbrž

Vi ste na vrsti, da zadenete veliko premijo 800.000 dinarjev tombole ZVEZE GLUHH

Novi načrt nudi velike možnosti za dobiček 30 MILIJONOV DIN — 33.300 DOBITKOV IN PREMIA!

TOMBOLSKÉ TABLICE LAHKO KUPITE PRI VSEH PRODAJALCIH JUGOSLOVANSKE LOTERIE IN ORGANIZACIJAH ZVEZE GLUHHI

CENA TABLICI JE 50 DINARJEVI

ZREBANJE BO DNE 10. JANUARJA 1954 V SARAJEVU

5278

KAKO 10 MATIJA SKANDER Damjan Podgornik NI UMRL

V podstrešju — levo brni in zvoni ves dan telefon. »Kako je z njim?« sprašujejo. »Ali se je odločil? Ali je že izdihnil?«

»Še ni umrl? Le kakšna jetra ima!«

»Ali je napisal oporoko? Nič natančnega ne veste? Naj pohiti, da ga ne bo prehitela smrt ali Stanovanjski urad!«

»Komu bo zapustil stanovanje? Da! Jaz sem mu prinesel pol litra »Alko« slivovke...«

»Kadar ga obiščete, recite, da ga lepo pozdravlja Milenka. Tista vdova, da, da...«

»Ga še ni konec? Kaj če se je zdravnik zmotil? Zdravniki socialnega zavarovanja so tako površni! Ali še ne veste, da so zadnjič nekemu v bolnišnici — na državne stroške seveda — izrezali slepič iz leve strani? Da, da! Vsi bi delili samo dobičke. Ali naj mu pošljem specialista?«

»Marjana naj mu skuha preslico in tavžentrože. Če si želi svinjine in pijače, naj mu jo da. Če mora umreti, naj umre sit in napojen. Ne odrekajte mu poslednje želje.«

V tem smislu bje uradnik Konrad pravo pravcato telefonsko bitko. S spretnimi in vpludnimi izjavami vsakomur na pol obljubi, da bo samo zanj zastavljal ves vpliv. Tako v svoj prid meša strene in odbija svoje zavaznike, ki žele soglasno — vdani v nespremenljivo usodo — čimprejšnjo smrt sprevodniku Damjanu. S svojo izurjeno uradniško pametjo stiska vse tesnejši obroč okoli Stanovanjskega urada, te, nedvomno najbolj bedno onemogle ustanove našega stoletja.

»Ali jo že umrl?«

»Še ne, bo pa vsak čas,« odgovarja uradnik Konrad Stanovanjskemu uradu. »Prav zato ne odlašajte s sklepom. Pohitite! Kjer vam je ljubše: »Pod obokom«, »Pri Kovčcu« ali »Pri Marici!« Prosim, izvolite priti ob osmih na večerjo. Torej ob osmih, »Pri Marici!«

Nakar med večerno sejo »Pri Marici«, ki se zavleče čez polnoč, obljubijo Konradu, da bodo sestavili komisijo, jo nemudoma poslali v stanovanje umirajočega, in »na licu mesta preverili dejansko stanje stvari.«

5

Marjana vé, da se bje velika bitka za Damjanovo in njeno stanovanje, ki bo usodno določila tudi njeno nadaljnje življenje. Toda strašno pismo, ki ga je narekoval Damjan, je ženo docela potrla. Da je »táke, je vedela; da je pa »táke, ne, tega si ne bi bila nikoli mislila!

Grdo bi se zlagal, če bi trdil, da se je v preprosti ženi Marjani »oglasila vest«, ali da je liki filmska junakinja Ingrid Bergmann doživela živčni zlom, nato pa veliko »očiščenje«, ki se v filmu in zlasti v gledališču že od nekdanj junakinjam spodobi. Ne, Marjanino razmišljanje nima prav nič skupnega z ganljivimi filmskimi doživ-

ljaji in tudi ne s psihoanalizo. Preprosta žena Marjana noče namreč nič drugega, kakor še naprej čim varneje živeti. Toda kje, s kom in kako! Vsem uradnim psihologijam navkljub jo sili zgolj to preprosto dejstvo, da začenja preudarno in tankočutno razmišljati o ljudeh in poslednjih dogodkih.

Marjani se vse bolj dozdeva, da se je prenačilila. Damjan vendarle še živi! Ona pa je zbohnala na kup ves Stari trg, in kakor v zastavljalnici licitira njegovo stanovanje: kdo dá več!

Čedalje bolj jo vznemirja, da se je zatekla po pomoč h Konradu. Le zakaj! Za prazen nič. Za nekaj v jezi izgovorjenih besed, kakršnih sta si z Damjanom že nič koliko oponesla. In Konrad je ne ogovarja več kaj prida. Pravi, da ji ne utegne pripovedovati vseh podrobnosti. Toda Marjani se zdi, da se ji namenoma izogiba. Najbrž misli, da je že na trdnih nogah. Postal bo namemnik Damjanovega stanovanja, nakar bo lahko ravnal po svoje... in kdo vé, kako bo ravnal.

Se nekaj je čudno: po dogodku s pismom prihaja Marjana sicer čim manjkrat v »njegovo« sobo, čeprav mu streže s podvojeno pozornostjo, seveda molče. Toda Damjan se tako nenavadno obnaša! Komaj da še kdaj zavzdihne. Kar se pa vode, jezika, potenja in drugih reči tiče, je za umirajočega naravnost predrzno nesposoben. Nekajkrat ga je celo našla, ko je sedel v postelji z upognjenimi koleno, in če se ne moti, je zadnjič žvižgal eno svojih dolenjskih. Splošnega molka sicer ne poskuša prekiniti, gleda jo pa takó čudno, kakor da bi bil zelo hud nanjo ali da bi se rad z njo pobotal.

Zato se Marjana bitki za stanovanje bolj in bolj izmika. Marjana razmišlja in preudarja. Svoj živi dan ni bila v tolikšni stiski. Ne vé, ne kod, ne vé, ne kam. Zato molči. In ker je trdnega značaja, molči vztrajno. Molči z Damjanom, molči z uradnikom in molči s Starim trgom. Marjana postane čez noč pravcato nasprotje sama sebi, in s svojim vedenjem potrdi prastaro pravilo, po katerem se ravna vsi neumni in dobro plačani ljudje tega sveta: molk je zlato. Molče dobro plačani bedaki, in molči Marjana. Kako neznatne so razlike med ljudmi!

POVPREČEN FILM — KVALITETNA IGRA

Sanjave ustnice Marie Schell

Nemški film je v sorazmerju z ostalimi proizvodnjami dokaj redek gost v naših kinodvoranah. Povojna nemška filmska proizvodnja je v hudi krizi in le redka dela prestopijo meje domovine, pa še tista, ki smo jih videli pri nas, so nam samo potrdila zagato, v kateri je današnji nemški film. Ne bomo tu govorili o vzrokih takšnega stanja in o problemih, pred katerimi stojijo nemški filmski ustvarjalci, bolje bo, če si ogledamo film »Sanjave ustnice«, ki je pred dnevi doživel premiero. Brez dvoma, da je to delo po nekaterih svojih odlikah izjemno, ali bolje, bela vrana med vsemi nemškimi filmi, ki smo jih videli.

Vsebinski ni niti originalna, niti nova. Zopet ljubzenski trikot — ona, mož in ljubimec; pri vsem tem je ljubimec velik umetnik, mož samo koncertni mojster v orkestru, ona pa razvajena, kapriciozna in v začetku še dokaj nedozorela žena, ki pa doživi tragično veliko ljubezen.

Verjetno bi film doživel isto usodo kot večina tovrstnih filmov, da niso v njem nastopili trije veliki igralci — Maria Schell, O. W. Fischer in Fritz van Dongen, ki so z neverjetno ubrano filmsko igro ustvarili prepričljive like te melodrame in resili celotno delo tiste porazne povprečnosti, v kateri je večina nemških filmov. Posebno igralski par Schell-Fischer, ki nastopa skupno že v mnogih nemških filmih, zasluži posebno pozornost in priznanje. Celotno delo je sicer — v primerjavi z ostalimi umetni-

Maria Schell v filmu »Sanjave ustnice«

Reševalcem filmskih ugan

Tokrat objavljamo četrto sliko za naš nagradni natečaj. Obenem vas opozarjamo, da čimprej pošljete nagradne kupone z rešitvami. Nagrade so naslednje:

- 3 proce nagrade po 1000 din.
- 5 dragih nagrad po 700 din.
- 12 tretjih nagrad po 350 din.

V poštev za prvo nagrado pridejo tisti reševalci, ki bodo pravilno rešili vse štiri uganke in priložili rešitvam štiri kupone. Kdor bo rešil tri uganke, bo prišel v poštev pri izbiranju za drugo nagrado. Reševalci, ki bodo rešili samo dve ali eno uganke, pa bodo upoštevani pri nižjih nagradah. Pri vsaki uganke je treba priložiti nagradni kupon.

Rešitve sprejemamo do vključno 12. t. m. Z ustreznimi kuponi nam jih pošljite na naslov: »Izdajatelj Ljubljane, pravice Dobrek, Ljubljana, Kapitarjeva 6/III. — Filmske uganke«.

Še ena Carmen

Francoska filmska revija »Cineas« pisca, da bodo posneli še en film o Carmen, in sicer v Italiji in Španiji. Tokrat bo v vlogi Carmen nastopila znana igralka Linda Darnell. Carmen — otrok ljubezni — to bo osnovni poudarek tega filma.

ITALIJANSKA FILMSKA KOMEDIJA »KAKO SEM ODKRIL AMERIKO«

Junak ceste odkriva Ameriko

Prijubljeno italijanskega komika Macarija in veliki uspehi njegovih komedij so napotili filmske ustvarjalce, da je nekaj let po končani vojni nastala cela vrsta italijanskih filmskih komedij z Macarijem v glavni vlogi, ki so skozi smeh in ironijo, v nekaterih satiričnih verzijah neorealističnih tem, prepletenimi z duhovitimi, pa tudi banalnimi situacijami, prikazovale povojni položaj malega človeka. Te komedije so doživele velike uspehe, posebno pri domačem občinstvu — in prav ti komercialni uspehi vodijo Carla Borghesia, režiserja cele vrste podobnih komedij in ustvarjalca »Junaka ceste«, ki smo ga videli v naših kinodvoranah, k že serijski izdelavi tovrstnih filmov, z več ali manj ponovljenimi »gagi«. Toda ne bomo dimo krivili — oboja filma, »Junak ceste« in »Kako sem odkril Ameriko«, odključuje prav satirična oster proti kapitalistični družbi ureditvi in chaplinovski motiv o malem človeku — Srečko »Junaku ceste« ali Kristofu Kolumbu v »Kako sem odkril Ameriko«.

Karikatura iz filma »Kako sem odkril Ameriko«

Nagradna slika IV: Kdo je ta mlada filmska igralka? Navedite vsaj en film, v katerem ste jo videli

Predlog o mednarodnem filmskem festivalu v Jugoslaviji

Hrvatski filmski delavci Milan Katić, Branko Belan in Rudolf Sremec so dali pobudo za organizacijo mednarodnega filmskega festivala, ki naj bi bil 1955. v Opatiji ali Dubrovniku ob desetletnici domače filmske proizvodnje. Na tem festivalu, ki bi ga potem prirejali vsako leto, bi predvajali naše najboljše umetniške in dokumentarne filme. Prisotni bi bili tudi ugledni filmski umetniki in producenti iz raznih držav sveta.

Ti filmski strokovnjaki menijo, da bi bilo treba na tem festivalu prikazati tudi uspehe naše folklorne, glasbene in drugega.

NAGRADNI KUPON
7. I. 1954

Zanimiva knjiga o Laurenceu Olivieru in Vivien Leigh

Leta 1933 so v Oxfordu uprizarili učenci St. Edward's School »Sen kresne noči«, v kateri je — po oceni nekakega kritika — zaigral najbolje deček v vlogi Pucka, ki je po lastni zamisli nosil dvoje zelenih lučk na žepno baterijo. Obetal je, da bo tudi v bodoče bolj uspeval kot ostali igralci. In res je bilo tako! Sledila je uspešna umetniška pot malega Pucka — Laurencea Oliviera.

Knjiga »The Oliviers« izpod peresa Felixa Barkerja, ki je nedavno izšla v Ameriki, je avtorizirana biografija dveh danes največjih angleških gledaliških in filmskih umetnikov Sira Laurencea Oliviera in Vi-

vien Leighove. Felix Barker je sodelovanjem obeh umetnikov sestavil to izredno zanimivo delo, ki pripoveduje o življenjski poti in karieri danes izredno priljubljenih igralcev.

Fernandel in tretji film o Don Camillo

Julien Duvivier namerava posneti tretji film o Don Camillo. Toda slovit francoski igravec Fernandel, ki igra Don Camillo, za to vlogo ni vnet, in sicer zato ne, ker je pisatelj našel samo eno novo epizodo: Don Camillo se kopa v reki Pad. Ker se je na obrežju zbralo mnogo ljudi, mora čakati noči, da bi lahko zapustil dolgo. Misel, da bi moral ostati tako dolgo v vodi, je, govore, ohladila Fernandlovo navdušenje za to vlogo.

Skrivnostna Ingrid Bergman

Slovita igralka Ingrid Bergman dobiva neprestano ponudbe, naj bi snemala nove filme. Toda Bergmanova je začela najprej postavljati producentom nesporeljive zahteve, zatem pa ponudbe vztrajno zavračala. Češ da bo januarja začela snemati film s svojim možem Robertom Rossellinijem. Francoski filmski časnik piše, da je Rossellini načelno proti temu, da bi njegova žena nastopala v filmih, ki jih razširjajo drugi, in sicer iz strahu, da tako ne bo mogla postati velika zvezda.

Filmi, ki jih bomo gledali

»Kruta morje«

Vojna in človeške drame v njej še vedno mikajo ustvarjalce, književnike, filmske delavce, glasbenike... Med umetniškimi deli s to temo je tudi delo »Kruta morje« — roman in film. Roman je napisal popularni angleški pisatelj Nicolas Monserrat, film pa je režiral izkušeni angleški režiser Charles Friend. Zgodba o hrabri posadki ladje »Kompas Rose«, ki brani neskončno prostranstvo Atlantskega oceana v drugi svetovni vojni, je prikazana na dva različna načina.

Film »Kruta morje« je majhen izsek iz vojnega življenja, ne samo po dokumentarnem realističnem dogodka, ki ga obravnava, pač pa tudi po njegovi realizaciji. Režija in igra sta usmerjeni na resnično prikazovanje človeške drame, ki jo ne samo vidimo na platnu, temveč tudi globoko čutimo in doživljamo.

Ta življenjska drama je mirna, prepričljiva in impresivna kakor morje v svoji lepoti, moči in veličastnosti. Diskretna in nikdar pretirano poudarjena glasba dobro spremlja epopejo. Igra Jacka Hawkinsa (komandant Ericson), Delholma Eliota, Virginia Mac Kena, Donaldia Sindena in drugih nadarjenih mladih angleških igralcev je dala žive in plastične like ljudi. Razvečenost in ponavljanje, do česar je prišlo najbrž zaradi tega, da bi se izognili že konvencionalnemu koncu v vojnih filmih te vrste in pokazali, da se borba tudi po potopitvi korvet in rešitvi dela njene posadke nadaljuje na drugih ladjah, je znatno oslabilo moč filma.

Na Edinburghskem festivalu je film »Kruta morje« zaslužen dobiti zlato trofejo, pa tudi znani angleški filmski časopis »Picturegoer« je dal filmu svoj zaslužen pečat.

»Na nebu ni ceste«

Posnet pred dvema letoma v Angliji (v produkciji družbe Fox) z odličnimi igralci Jamesom Stewartom (poznano ga

kot mistra Smitha v »Mr. Smith v senatu«), Marlene Dietrichovo, Glynes Jonesovo in Jackom Hawkinsom naj bi film prikazal težkoče znanstvenika, ki hoče »re« predpostavljene prepričati o vrednosti svojega odkritja in s tem rešiti življenja ljudi, ki potujejo z letali specialnega tipa.

Scenarij in režija sta, žal, preveč izsistrala na nekaterih komičnih situacijah (ki kot takšne niso uspele), tako da je ostal lik nespretnega, razmišljenega in v svoje matematične formule poglobljenega znanstvenika brezživljenjski in nepričljivi.

Delo je precej razvečeno in nekoliko dolgočasno, zaradi česar niti dobra igra, niti poskus komičnih vložkov, niti obvezni ljubavni zaplet niso uspeli narediti umetniško dobrega filma. Nekoliko živahnosti dajejo samo letala, ki se pogosto pojavljajo.

Micheline Presle (Marguerite Gauthier) in Roland Alexandru (Armand Duval) v barvnem filmu »Dama s kamelijami«

IZ FILMSKE ZAKLADNICE

Dama s kamelijami

Kot založbe tako so tudi filmski producenti že kmalu spoznali veliko priljubljenost Dumasovih del pri občinstvu — ki ni pojenjala vse do današnjih dni — in so zato vedno pogostje uvrščali dela obeh Dumasov — očeta in sina — kot so Trije mušketirji, Grof Monte Cristo in Dama s kamelijami — v svoj program.

Tudi zgodba o lepi kurtizani Margueriti Gauthier, njeni »veliki« ljubimci od Armanda Duvala in končno njene tragične smrti so si izbrali filmski ustvarjalci že v dobri nemega filma. Toda proti pričakovanju so bili prvi, ki jih je zamikala ta snov, Danci in ne Francozi. Še pred letom

1911 — ko je nastala prva francoska filmska verzija tega dela — so izdelali v danskih atelejih film »Dama s kamelijami«, v katerem seveda ni bil v celoti prikazan Dumasov original, ampak le posamezni prizori — v glavnem seveda ljubavni. V vlogi prve filmske Marguerite je nastopila Lauritz Olsen, katere takratni uspeh in slava pa je nekaj let kasneje popolnoma zbledela ob uspehu slavne francoske igralka Sarah Bernhardt, ki je nastopila v isti vlogi v že omenjeni filmski verziji leta 1911. Kljub številnim filmskim verzijam »Dama s kamelijami«, ki so sledile tej posebno v Ameriki, je ostala ta s Sarah Bernhardt najpomembnejša vse do leta 1930, ko je nastopila v vlogi Marguerite Greta Garbo skupno z Robertom Taylorjem (Armand Duval) v režiji Georga Cukorja in nadkritila s svojo čudovito interpretacijo tudi Sarah Bernhardt.

Ceprav je bila po tej verziji izdelana prva pomembnejša šele leta 1952 v Franciji, moramo omeniti predvsem tri nenavadne priredbe tega dela, med katerimi je najbolj zanimiva Chaplinova verzija, v kateri je ustvaril parodijo na Dumasov ro-

man in v kateri ne umre Marguerite, ampak njen ljubimec Armand, in sicer za sušico. Toda ta film je Chaplin predvajal le svojim prijateljem. Pri kratkimi pa sta bili v Hollywoodu in v Mehiki izdelani dve moderni verziji »Dama s kamelijami«. Medtem ko se v hollywoodski verziji prenesli kot dogajanja v New York in bobno Marguerite, ki jo igra Michele Morgan, rešili s streptomicinom, so v mehiški napravili iz glavne junakinje Marguerite kurtizano, ki jo bolj navdušujejo bikoborbe kot pa sentimentalni izlivi njenih oboževalcev.

Poleg teh je zanimiva še patetna argentinska verzija »Dama s kamelijami« v režiji Ernesta Aranzavie.

In končno francoska barvna verzija iz leta 1952, ki je bila izdelana za stoletnico prve gledališke predstave tega dela in jo je režiral Raymond Bernard. V tej verziji — katero predstavljamo v našem programu — sta najbolsi filmske priredbe tega dela — je odigrala vlogo kurtizane znana francoska gledališka in filmska igralka Micheline Presle, katere močnejšo izoblikovano igro bomo imeli prilike videti tudi pri nas — upajmo, še v tem letu.

KULTURNA KRONIKA

Vida Fakinova razstavlja v Mali galeriji

Ljubljana, 6. jan. Danes je bila v prostorih Male galerije na Titovi cesti odprta razstava slik akad. slikarke Vide Fakin. Kot članica Društva slovenskih upodabljajočih umetnikov se s to razstavo oljnatih slik prvič predstavila naši javnosti. Po njenem lastnem mnenju ta njena prva razstava ne kaže še kakšnega izkristaliziranega likovnega gledanja, temveč hoče biti le prikaz prvih korakov, oziroma iskanj od Akademije v smer intenzivnejše barve in poudarjenega realizma.

Slikarka Vida Fakin je po rodu ljubljanka. Akademijo je končala v Ljubljani leta 1949 s prvo generacijo študentov ljubljanske Akademije. V slikarskem oddelku je študirala pod vodstvom profesorjev Stupice in Preglja. Sedaj je v profsorskem poklicu na 1. državni gimnaziji v Ljubljani.

Razstava jugoslovanskih srednjeveških fresk v Holandiji

Haag, 5. jan. V Utrechtu so sinoči slavnostno odprli razstavo jugoslovanskih srednjeveških fresk. Jugoslovanski poslanik v Haagu Milan Ristić je v svojem govoru poudaril pomen te razstave in podčrpal doedanj ugodni razvoj kulturnih stikov med Jugoslavijo in Holandijo.

Otvoritev so se udeležili kraljičin komisar Kesper, župan mesta Utrechta Van Ranie, zastopniki holandskega zunanega ministrstva in ministrstva za prosveto ter številni holandski umetniški in kulturni delavci. Navzoča je bila tudi Kristina Djordjević, zastopnica jugoslovanske komisije za kulturne stike s tujino.

Grški likovni umetniki razstavljajo v Beogradu

Na povabilo Društva likovnih umetnikov Srbije je priselila v Beograd skupina desetih grških slikar-

Nikolaos Gikas: Žena, ki se čisti

jev, kiparjev in grafikov. Le-ti so razstavili 82 olj, kvačev, temper in fresk, 28 kiparskih del v lesu, marmorju, bronu in sadi ter 18 grafikov in 9 risb. Zastopanih je skupno 10 umetnikov.

Na delu skupine grških umetnikov je direktor Umetniške akademije v Atenah kipar Tombros. Voda na umetnikov je razstavljala v mnogih državah Evrope in Ameriki največ v Franciji, Italiji, ZDA, Braziliji, Kanadi, Švedski, Turčiji in Japonski. Razstavljali so pa tudi na zadnjem Biennalu v Benetkah ter v Sao Paulu. V njihovem slikarstvu prevladujeta dva sloga: akademizem in neokubizem.

Ob tej razstavi so izdali katalog v francoski in v reprodukcijami del in življenjske razstavitelje. Predgovor je napisal grški minister za tisk in informacije g. Sifnos.

Daniel Gelin v filmu »Suženje«

MALI LEKSIKON

Vprašanja:

Odgovori:

Dne 21. marca 1951 jo bilo v naši državi 35.388 minlov na vodni pogon. V njih je bilo 46 tisoč ili parov minlinskih kranov, delavcev pa 38.550. Največ rečnih minlov ima BiH, in sicer 15.175, ker ima ta republika tudi največji rečni razpon. Na Srbiji ima 6311 rečnih minlov, Makedonija 3998, Hrvaška 2349, Kosovo in Melohija 2001, Slovenija 1997, Crna gora 1265, Vojvodina pa samo 22. Celotna dnevna zmogljivost vseh naših rečnih minlov znaša 3.368 ton v moke. Največji letni proizvodni letni zmogljivost pa 996.832 ton. Predlani smo se zmelali naši rečni mlini in 472.650 ton žita.

Razen velikih planetov nahajamo v sončnem sistemu tudi mnogo manjših, ki jim pravimo pritlikavi planeti ali strokovno asteroidi. Največji asteroid med približno 1500 doslej odkritimi je Cerera. Ta asteroid je manjši od Lune za

Industrija na površju zemlje
ležeće soto ne more uporabiti
tudi, pač pa je dobrodošla kme-
tjstvu. Njena prednost je v
tem, da pri srednji količini vo-
de veže desetakkrat tolikšno ko-
ličino tekočine kolikor znaša
njena teža. Raziskave so po-
kazale, da živali ne morejo
preživeti, če imajo v svoji
redki, kakor čez uporabljamo za
stelo slamo. V primerjavi s
slamo ima sota kot stelo še to
prednost, da hitro vsrka or-
ganske kisline in da na mnogo
bolje veže hlaviški gnoj
kot slama. Če se uporabljajo
za kmetovluci za stelo soto,
lahko praktično izkoristijo vso
dušik iz živalskega gnoja.

Tišina je ponoči večja kakor podnevi. Glavni vzrok, da je ponoči akustika boljša, je kakor podnevi je v tem, da je zrak ponoči enotnejši, segret. Gozdovi, hiše, asfalt itd. se srejejo močnejše kakor reke, morja in jezera. Tako nastane, ko zračne plasti z različno temperaturo in toroj tudi z različno gostoto. Ko gre zvok skozi različne zračne plasti, se loml in razprši in s tem njegova moč oslabi. Ponoči pa gre zvok skozi enako segrete zračne plasti in tako se širi v različni smeri in se ne lomi. Zato se tudi njegova moč ne zmanjša. Podnevi slišimo n. pr. grmolenje topov le kakih 5 km daleč, ponoči pa do 35 km.

V starih turških Hstinah je Kruševac kot mesto omenjen šele v drugi polovici 18. stol. Turki so ga imenovali Alidža Hisar. Kar pomeni v turškem jeziku »pestro mesto«. Zakaj pa imenovali tako, ni natančno znano. Nekateri raziskovalci pa mislijo, da je mesto dobilo to ime zaradi mnogih vodnjakov in evveljnih nasadov, morda pa tudi zaradi lepe cerkve, ki jo je dal zgraditi ear Lazar.

V New Yorku so se z operacijo »Candeur« nedavno začeli največji manevri pasivne protiletalske obrambe vseh časov. V zgodnjih jutranjih urah je zatulilo blizu 600 sirev. Vse promet se je hipoma ustavil in Newyorčani so odhileli v zaklonišča. Potlej pa sta se razpočili nad New Yorkom dve atomski bombi, trikrat močnejši od bombe, ki so jo Američani vrgli na japonsko mesto Hirošimo. Bilanca te atomske vaje je bila 1,100,000 mrtvih, 570,000 ranjenih. 1.700.000 ljudi pa je ostalo brez strehe, vse to seveda samo teoretično.

Američani se s svojim orožjem, vlasti atomskim, kaj radi pobahajo in skušajo s tem držati svet v nenemnem strahu pred svojo močjo. Nikoli pa nihče še ni pojedel tako vroče kaše, kakor je bila kuhana, pravi star pregovor.

Ne glede na to, da hoče prednik Eisenhower s takimi in vojnimi igrami javnost propagandistično obdelati, so zanimivi podatki, ki jih je kmalu po tem grozotnem napadu s atomskimi bombami na New York objavil Jack de Ment v vojaški reviji »The Military Engineer«.

»Te dozdevne atomske bombe«, trdi pisec članka, »so še mnogo bolj nevarne, kakor prave.« Potem utemeljuje svojo trditev s prepričljivim naštevanjem dokazov. »Mislimo si sovražno letalsko ofenzivo proti enemu izmed velikih ameriških mest,« pravi Jack de Ment. »Če mečejo sovražna letala prave atomske bombe, je položaj zelo jasen: atomske bombe se razpočijo ali takoj ali pa če so opremljene z žigalniki, nekaj časa potem, ko ovirajo letala odlete. Mislimo pa si, da operirajo sovražni letalci samo z »dozdevnimi atomskimi bombami«. Potek obrambe ni bil popolnoma enak, sovražnik pa bi lahko zmeraj znova priletel in metal »dozdevne atomske bombe«, obramba pa bi seveda domnevala, da so prave bombe z žigalniki. Med prebivalstvom bi se širila čedalje večja panika.

Kopali so se celo v človeški in živalski krvi, da bi ozdraveli

Če je prišla pred 300 leti ženska iz zdravilišča Tyrmont ali Karlove Vary, so jo doma pač vprašali, ali je dobila izpuščaj, ali je bilo vredno, da se je šla zdraviti. Izpuščaj je bil posledica dolgega sedenja v vroči vodi. Čim več je bilo v zdravilni vodi ruda, tem močnejši je bil izpuščaj in tem uspešnejše zdravljenje. V starih časih so sedeli ljudje v vroči zdravilni vodi po 5 do 10 ur.

dolgega sedenja v vroči vodi. Čin
več je bilo v zdravilni vodi rud
nin, tem močnejši je bil izpušča
in tem uspešnejše zdravljenje. V
starih časih so sedeli ljudje v vro
či zdravilni vodi po 5 do 10 ur

Ni torej čudno, da se jim je vnela koža in da so dobili izpuščaj. Zdaj se kopljemo v blatni žveplenih in drugih zdravilnih kopelih, v starih časih pa so imeli ljudje čisto drugačne »zdravilne« kopeli. Celo človeški krvi so pripisovali posebno zdravilno moč. Stari faraoni so baje zdravilju izpuščaje v otroški krvi. Če naj verjamemo kronistom, je takšne »zdravilne« kopeli uporabljal francoski kralj Ludvik XI. še leta 1485.

Pozneje so se ljudje zadovoljevali z živalsko hrano. Leta 1754 so prinesli k prof. Larreyu ponosrečeca z malone smrtnimi poškodbami. Zdravnik je takoj naročil, naj zakoljejo jagnje in v njegovo se krvavo in toplo kožo zašijejo ponosrečeca. Baje je nesrečez to »kuro« srečno postal.

Se ob koncu 19. stoletja so se ljudje kopali v mastni juhi. Kuhali so mastno meso, večkrat pa tudi cele živali – pse, mačke in lisice in se v njihovi juhi kopali misleč da je zdravilna. Kdor je hotel za trdno ozdraviti, je vrgel se živo žival v krop ali vrelo olje tako da so se njeni »življenjski duhovi« preselili vanj. Manj premožni ljudje so se morali zadovoljiti z vodo, v kateri so se kuhale živalske noge, ali pa so kuhali mravlj, gliste in žabe.

Ta način zdravljenja se je ohranil do druge polovice 19. stoletja. Še leta 1860 so imeli v neki klavnici blizu Dunaja dve kadni kopeli, v katerih so uporabljali neprebavljeno krmo iz vampe, zaklane goveje živine. Ljudje so bili prepričani, da je to najboljši še sredstvo proti pufiki in revmatizmu. Celo z gnojem so se ljudje v starih časih zdravili in takšne »kure« so nekateri zdravilniki bolnikom predpisovali. Kravjake so segreli v pari in delali iz njih obkladke. Še rajši so uporabljali ptičje blato. Kuhali so ga in filtrirali ter pomešali to brozgo z vodo, v kateri so se kopali. Hvalili so lepo rumeno barvo zdravilne vode, o smradu pa niso govorili. Manj zoprne so bile v starih časih rastlinske kopeli, znane že pred več tisočletji. Najbolj so bile priljubljene listne kopeli, in sicer suhe. Bolni ljudje so pili vroč čaj in se hkrati potili, obloženi s suhim listjem. V mnogih gorskih krajih uporabljajo preprosto ljudje takšne kopeli še zdaj.

Noben človek ne ve, kaj drem-
lje v njem in kaj privre na dan
ko mu začne usoda rasti čez glavo
Ebner-Eschenbach

V Rimu je podlegel ta vojni zločinec srčni kapi in tam je tudi pokopan

Usoda znanega nacističnega kolovodje Martina Bormana je bila dolgo nepojasnjena. Bormann je bil edini neposredni Hitlerjev pajdaš in vojni zločinec, o katerem svet še nedavno ni vedel, kaj se je z njim zgodilo. Nekateri so vedeli povedati, da se je zatekel v neki italijanski samostan, kjer naj bi se skrival pod meniško kuto. Iskali so ga že od leta 1945, toda vse prizadevanje, da bi ga našli in postavili pred sodišče, je bilo zaman. Šele zdaj je prišlo na dan, da je Bormann že 16 mesecev mrtev. Tako poroča italijanski časnik »Il momento«. Že lani v avgustu je prišla v javnost vest, da je Bormann v Rimu podlegel srčni kapi.

časnika, je šel s sveta eden zadnjih nacističnih vojnih zločincev velikega kova. Nekaj Hitlerjevih

»Upam, gospa, da vam moji obiski niso neprijetni.«
»Nikakor ne. Kakor sem žalostna, kadar pridete, tako sem vesela, ko odhajate.«

DOBER ODGOVOR

Predsednik društva abstinentov se na članskem sestanku na široko razpore o škodljivosti uživanja alkoholnih pijač.

»Pomislite, dragi poslušalci,« pravi, »samo svoji treznosti sem moram zahvaliti, da sem dočakal tako visoko starost. Kaj menite, kje bi bil zdaj, če bi bil odan pijači?«

»V krcmi,« se oglasi nekdo.

A cartoon illustration of a man and a woman. The man, on the right, has a very large, prominent nose, a wide-brimmed hat, and a suit. He is looking towards the woman. The woman, on the left, has curly hair and is wearing a simple dress. She is gesturing with her hands as if in conversation. The background is minimal, with a few lines suggesting an indoor setting.

»Že prav, ko pojdeš mimo kuhinje, reci kuharici, naj skuha danes samo polovico kosila.«

pomagačev pa preživlja zadnja leta svojega življenja v zaporih. Borman je baje pokopan na rimskem pokopališču Verano, kjer je pokopan tudi upravnik rimske policije Renato Moretti. Zadnje čase je živel Borman v Rimu pod drugim imenom. Omenjeni italijanski časniki poroča tudi, kako se je ta zadnji Hitlerjev namestnik rešil, da ga niso zavezniške oblasti aretirale. Ob koncu vojne ga je baje nemški poročnik Degenfeld odpeljal s tankom iz Hitlerjevega bunkerja v bližini Državnih pisarne v zahodno okolico Berlina, od koder ga je generalmajor Gnericke z več tanki spremil do Spandaua. Tam ga je čakalo majhno potniško letalo, s katerim je odletel v Nordkoeping na Švedskem. Potem se je napotil v Stockholm, kjer se je odločil za kozmetično operacijo, da bi spremenil poteze svojega obraza tako, da ga ljudje ne bi mogli spoznati.

Po vojni je Borman bajе potov-
pov po svetu. Mudil se je v raznih
deležah, kjer je skušal organizi-
rati nacistične celice. Ameriška
ratna služba je leta 1950 bajе ugo-
rovala, da ima glavno bivališče v
Južni Ameriki, in sicer v Santa
Rosa na meji med Brazilijo, Ar-
gentino in Urugvajem. Pozneje se
je napolil v Madrid, Lizbono in
München, poleti 1951 pa se je mu-
dil v Bernu, Oslu, Kölnu in Zü-
richu. Že dolgo je tarnal, da mu
srce čedalje bolj peša.

Govorice, da se je Borman za-
tekel v samostan, so prišle v jav-
nost v zvezi z njegovim sinom.
Ljudje so sina zamenjali z oče-
tom. Bormanov sin je živel po-
vojni pri nekem kmetu na Solno-
graškem. Po materini smrti je
vstopil v samostan. Trdil je, da
poušadi svojega očeta nič ne ve.

Žirelac, najožji prehod med D
lahko vozijo

Tudi v Ameriki življenje ni lagodno

Ameriški zvezni trgovinski oddelek je objavil v uradnem poročilu pregled družinskih dohodkov. Poročilo pravi, da je imela leta 1950 v ZDA skoraj četrtina družin manj kot 2000 dolarjev letnih dohodkov. Četrtna ameriških družin je torej prejela manj kot 5% narodnega dohodka, 20% družin z večjimi dohodi ki pa je prejelo 46%. Premožnejše družine so torej imele desetkrat večje dohodke kakor revne. Lani in predlansko so se dohodki revnih družin povečali za 100 dolarjev na leto.

Celo ti neznaatni dohodki pa so podvrženi dohodninskemu davku. To kaže, da revne družine v ZDA životarijo, premožne pa žive v obilju. Poročilo tudi kaže, da imajo farmarji in njihovi delavci mnogo manjše dohodke, kakor mestni industrijski delavci.

Nečakinja Alberta Schweitzerja, ki je dobila Nobelovo mirovno nagrado leta 1952, je izjavila, da bo njen brat novonar najbrž porabil za zgraditve nove bolnišnice za gobavce v Centralni Afriki. Leta 1905, potem ko je končal teološke, filozofske in znanstvene študije, se je Schweitzer nenadoma odločil se za študiranje medicine, da bi lahko kot zdravnik odpošljal v Centralno Afriko. Osem let pozneje je res odpotoval tja, kjer svoje znanje in napore je posvetil predvsem gobavcem, med katerimi nepretrgoma deluje že 28 let. Nečakinja mu je zadnja leta v bolnišnici v Lambarenu v Francoski ekvivalenci v Centralni Afriki pridne pomagala. Schweitzer se že dolgo ukvarja z miloščino, da bi v Lambarenu zgradil bolnišnico za gobavce. Zdjaj se mu bo ta želja izpolnila, ker je dobil toliko darov, da bo lahko bolnišnico zgradil in opremil.

»Že prav, ko pojdeš mimo kuhinje, reci kuharici, naj skuha danes samo polovico kosila.«

SPORT IN TELESNA VZGOJA

V SOBOTO SE ZAČNE II. GORENJSKA OLIMPIADA

Pričakujejo 3000 tekmovalcev

Se nekaj dni in vsi slovenski smučarji bodo zbrani na veliki zimsko-olimpiadi prireditvi — II. gorenjski olimpiadi. Gorenjska smučarska podzveza ima polne roke dela. Marsikaj je treba še pripraviti. Ta množična manifestacija slovenskih smučarjev, katere se bodo udeležili tudi nekateri tujci tekmovalci, bo trajala od 9. do 17. januarja. Tekmovanja bodo na Jesenicah in Bledu. Prireditelji menijo, da bo vseh tekmovalcev kakih 3000, računajoč tudi smučarje iz Avstrije, Francije, Italije, Nemčije, Švice. Baje se bodo tekmovanja udeležili tudi koroški Slovenci.

Olimpiado bodo slovesno odprli na Jesenicah. Tedaj bodo vsi tekmovalci ob prigriznem olimpijskem ognju prisegli, smučarske patrole pa bodo z venci počastile spomenike delavcev NOB na Javorniku in Hrušici. V okviru olimpiade bo smučarski klub »Janko Rus« na Bledu priredil

KVALIFIKACIJSKA TEKMOVANJA
ZA SVETOVNO NOGOMETNO
PRVENSTVO

Španija : Turčija 4:1 (1:1)

Madrid, 6. jan. — Kvalifikacijska tekma za svetovno prvenstvo v nogometu (VI. skupina) med Španijo in Turčijo se je končala z zmago Španije 4:1 (1:1). Povratna tekma bo 14. marca v Istanbulu.

ZAKLJUČEK SKAKALNEGA TEČAJA V PLANICI

Zidar spel prvi

Planica, 6. jan. — Danes so bile na 35 m skakalnici zaključne tekme udeležencev tečaja, katerega je vodil norveški trener Lynnes. Tekmovalci so bili: 17. članov in 16 mladincev. Tekmovanje je ovrhal huj mraz. Kljub temu pa so bili skoki dobri. Najboljši je bil spel Zidar, ki je skakal najdlje in naj

Zidar vedno bolj napreduje

lepše. Le-ta od tekme do tekme napreduje. Uspešen je bil tudi Matul, ki je bil drugi in mladinec Skriba, ki je med mladinci dosegel prvo mesto, v skupni konkurenci pa je bil tretji. Odlikoval se je tudi mladinec Rojina.

Rezultati: 1. Zidar 215,4 (32,5, 53,5), 2. Matul 191,1 (30,5, 50), 3. Skriba 157,7 (30, 29), 4. Legat 185,4 (29,5, 29), 5. Uličar 184,4 (28,5, 27,5), 6. Rojina 163,2 (29,5, 29,5), 7. Paskulin 152,3 (29, 25,5), 8. Stajer 139,4 (29, 27), 9. Bohinec 150,2 (28,5, 28), 10. Vovk 128,8 (28, 27). D. D.

Tečaj smučarskih učiteljev
V Kranjski gori se je začel tečaj 30 smučarskih učiteljev, ki ga vodi profesor Ulaga in Jelenčič.

NAŠI KOLESARJI POVABLJENI NA VELIKO FRANCOSKO AMATERSKO DIRKO

Prireditelj tradicionalne »Cestne dirke po Franciji« je poslal preko Kolesarske zveze Jugoslavije povabilo našim tekmovalcem, naj bi v začetku letošnjega leta sodelovali na tem velikem tekmovalnem francoskih amaterjev. Kolesarska zveza Jugoslavije se je povabila odzvala in zaprosila prireditelja za podrobnejša pojasnila. »Cestna dirka po Franciji« priteče vsako leto, od 1950. dalje. Po

meni veliko preizkušnjo evropskih amaterjev, saj na njej vsako leto nastopijo najboljši dirkači iz večine evropskih držav. Lani so se deset dni kotali po francoskih cestah kolesarji Belgije, Nizozemske, Danske, Avstrije, Anglije, Švedske, Alžirije, Kolumbije in Francije. Razen tega so imeli mednarodno priložnost za odkrivanje talentov, ki so kancije dosegli kot profesionalci lepe uspehe.

KOLEDAR BOKSARSKIH TEKMOVANJ

Novost: IZZIVANJE PRVAKOV

Za ljubitelje boksa je pravo pravostno uganjbanje, ko prebrajo letošnji tekmovalni koledar Boksarske zveze Jugoslavije. Zdi se, kot da so ga sestavili po željah gledalcev. Obsega polno tekmovalni, vsako izmed njih pa je dogodek prvenstvenega pomena za ta šport. Mamo lahko rečemo, da bo letošnje leto, kar zadeva dogodke na ringu, doslej najlepše.

Predvsem prinaša ta koledar novost glede tekmovalstva za državno prvenstvo posameznikov. Letos bodo namreč državni prvaki morali, prav tako kot boksarji v tujini, braniti svoj naslov proti tistem nasprotnikom, ki jih bo pozval na dvoboje in bo seveda pri tem izpolnil določene pogoje. Nedvomno bodo s tem dosegli, da se bodo boksarji, ki hočejo doseči najvišja mesta v svoji kategoriji, temeljitje pripravljali, borbe prvakov z njimi pa bodo zanimivejši kot na dosedanjih prvenstvih posameznikov.

Moštveno državno prvenstvo, v katerem je bila vsaka borba lani zanimiva, se bliža h koncu. Dvoboji v finalu bodo še zanimivejši, zlasti ker je Partizanov premoč v zvezni ligi precej omanj.

Vendar bodo najzanimivejši med-

narodni dvoboji. Naši reprezentanti se bodo letos kosali s šestimi najmočnejšimi amaterskimi evropskimi reprezentancami. Rokavice bomo prekinili z reprezentancami Zahodne Nemčije, Anglije, Francije, Italije, Avstrije in Turčije. To bo v nekem smislu neuradno možno evropsko prvenstvo, v katerem od naših boksarjev veliko pričakujemo. Od tega bodo štirje dvoboji pri nas, tako da bomo imeli priložnost videti odlične reprezentance Anglije, Francije, Italije in Avstrije, in sicer v Beogradu in Zagrebu.

Tekmovanja bodo potekala v temle vrstnem redu: marca — izzivanje prvakov, aprila — 4., 11., 18. in 25. termini za zvezno ligo, maja — 2. Jugoslavija - Anglija v Beogradu, 5. povratna tekma v Zagrebu, 18. in 23. termini za zvezno ligo, 30. Jugoslavija - Francija v Beogradu; junija — 2. Jugoslavija - Francija, neuradni dvoboji v Zagrebu, 13. in 20. zaključek zvezne lige, 27. Jugoslavija - Turčija v Ankaru; julija — 11. Jugoslavija - Zah. Nemčija v Nemčiji ali Beogradu; Berlin v Beogradu; izzivanje prvakov in kvalifikacijska tekmovanja za zvezno ligo; avgusta — izzivanje pr-

vakov in kvalifikacija za zvezno ligo; septembra — 5. Jugoslavija - Italija v Beogradu, 7. Jugoslavija - Italija, povratni dvoboji, 19. in 26. 1. kolo zvezne lige; oktobra — 3., 10. in 17. tekmovalje zvezne lige, 31. Jugoslavija - Avstrija v Beogradu; novembra — izzivanje prvakov; decembra — izzivanje prvakov.

DROBNI OGLASI

PREKLIC. Žaljivo obrekovanje napram Kralju Rudolfu (Voček) in njegovim družini, prekletem kot neresnično in se zahtevaju, da je odstopil od tožbe. Prodavnik Marija. Trbovlje 1. Keršičeva 23. KUPIMO TAKOJ KOMPLETEN DIFERENCIAL za avto ZIS. 3 tone ali pa posamezne dele. Javite na naslov SGP »Zidar«, Kočevje 48. VEČJA VSOTA DENARJA je bila 31. XII. 1953 pri nakupu pozabljen v poslovalnici trg. podjetja »Sadje-Zelenjava, Ljubljana.« Čestnaja. Denar se deli v poslovalnici pri poslovođji.

DNEVNE NOVICE

Otvoritev otroškega oddelka na Golniku. Z januarjem je odprt nov otroški oddelk na Golniku za tuberkulozne otroke od 3. do 14. leta. Prošnje za sprejem je treba poslati direktno na Inštitut za tuberkulozne Golnik. Prvenstveno so sprejemajo otroci iz okrajev Tolmin, Nova Gorica, Sežana, Postojna, Ljubljana mesto in okolica, Kranj mesto in okolica, Radovljica, Kočevje, Črnomelj, Novo mesto. Otroke iz ostalih okrajev sprejema zdravilišče Novo Celje.

OBVESTILO

Sprememba avtobusnih voznih redov podjetja SAP, Ljubljana
1. Dne 10. januarja 1954 uvažamo nedeljsko vožnjo na progi Idrija-Ljubljana z nespremenjenim voznim redom.
2. Z dnem 10. januarja 1954 bo vozil avtobus proge Cerklje-Ljubljana ob nedeljah po starem voznem redu samo do Skofje Loke. SAP — Ljubljana

VAŽNI NASLOVI V LJUBLJANI

Reševalna postaja, Zaloška 25, tel. 22-444
Zdravstvena dežurna služba, Miklošičeva 20, tel. 23-061
Notranja uprava, Prešernova ul., tel. 21-100 in 21-200. Dežurni za prometne nesreče, tel. 20-963
Gasilska milica, Krekov trg, tel. 23-555
Elektrarna, Magistrat, tel. 22-121
Plinarna, Resljeva 29, tel. 20-555
Vodovod, Krekov trg 10, tel. 20-534
Železniška postaja, trg OF, tel. 20-768
Avtobusna postaja, Masarykova, tel. 23-065
Hotel »Union«, Miklošičeva 1, tel. 20-570
Mestni avtoškoli, Slomškova 6, tel. 21-576
Mestna hranilnica Ljubljanska, Copova ulica 3 — Tel. centrala 22-136 in 23-333, direktor tel. 21-894
Veleblagovnica »NA-MA«: uprava — sekretariat 22-563, komercialni oddelki 22-571, računovodstvo 23-059, centralno skladišče 22-550, poslovalnica pri »Postbi« 21-069, poslovalnica pri »Promostovu« 22-551, poslovalnica »Pohišivo« 20-496
Trgovsko podjetje »Usnje«, Wolfova ul. 1/1: direktor 20-042, komercialni oddelki 22-364, grostični oddelki za usnje, Trubarjeva 41, 22-281, detajlni poslovalnici: »Usnje«, Trubarjeva 41, 22-281; »Koža«, Trubarjeva 10, 23-033; grostični oddelki za obutev, Gradišče št. 10, tel. 20-517
Trgovsko podjetje »Volna«, tel. 22-562; prodajalne: »Volna«, Nazorjeva 3, 20-633; »Korotana«, Celovška 71, 22-683
Trgovsko podjetje »Izbira«, Wolfova ul. 1/1: uprava, direktor 22-521, komerc. oddelki 20-235, skladišče, Mestni trg 21, 21-195; poslovalnice: »Perilo«, Miklošičeva 12, 20-122; »Mazone«, Prešernov trg št. 3, 21-572; »Moda«, Nazorjeva 5, 20-255; »Okras«, Copova 54, 21-149; »Vrvarna«, Trubarjeva ul. 31, 20-441
Slovenija — Impex, trg. agencija za izvoz in uvoz — Beethovnova 14/1, 23-915
Mestno prevozno podjetje »Mepro«: uprava in delavnice tel. 21-392; Prometna pisarna — prevozi garže tel. 20-823
Spedičija — Ljubljana, podjetje za tuzemsko in mednarodno transporte, uprava Titova 33, tel. 21-392, direktor 20-851, poslovna odprava, Metelkova ul. št. 4, tel. 21-719, avtoodposilnica tel. 21-690, avtogaraža, Središka 1, 23-290

Umrli so v Ljubljani

Ivan Setina, kovna. Pogreb 10. dne, 7. t. m. ob 14.30 na Žalah.

Vse prebivalstvo mesta Ljubljane obveščamo, da se vrši v mesecih januarju, februarju in marcu redni tedenski preizkus siren vsako soboto ob 12. uri. Ob navedenem času bo dan enominutni zvok siren. Istočasno obveščamo vsa industrijska podjetja, da izvršijo preizkus siren v industriji in podjetjih na prisluh javnih siren ob navedenem času. — Mestni odbor PLZ.

Obveščamo vse organizacije, društva in ustanove, ki so vložile ali nameravajo vložiti pri »Rudniku« rjavog premoga Laško: prošnje za denarno in materialno podporo, da tem podjetjem ni mogoče ugoditi, ker podjetje nima za to razpoložljivih sredstev. Vse take doslej vložene prošnje so negativno rešene in se eventualno še dospelje ne bodo reševale. Prošilci o tem ne bodo posebej obveščeni. — Upravni odbor Rudnika rjavog premoga Laško.

PREDAVANJA

Predavanje prof. R. Debré-ja iz Pariza odpade zaradi zakasnitve prihoda predavatelja v našo državo.
Stomatološka sekula SZD vabi na svoj redni sestanek v soboto, 9. januarja ob 16 v predavalnici infektološke klinike. Predavata doc. dr. Bedjanič. Manifestacije nekaterih važnejših infektoloških bolezni v ustni votlini, in asist. dr. Krušič. Referat iz tuje literature.

DANES IN JUTRI KONCERTI

Beograjski komorni duo (Vladimir Marković in Katarina Adimović) koncertirata v ponedeljek, 11. januarja v Filharmoniji. Na sporedu skladbe: Vivaldi, Beethoven in Brahms ter dela Slavenskega. Blocha in Fale. Vstopnice od 100 din nazvali v Koncertni poslovalnici.

GLEDALIŠČA

DRAMA — LJUBLJANA
Četrtek, 7. januarja ob 20: Hochwilder: »Javni tožilec«. Abonma red C.
Petek, 8. januarja ob 15.30: Torkar: »Pravica o smehu«. Abonma red Petek popoldanski.

OPERA
Četrtek, 7. januarja ob 19.30: Rossini: »Seviljski brivci«. Abonma red A.
Petek, 8. januarja ob 19.30: Puccini: »Madame Butterfly«. Zaključena predstava za ZSJ.

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA
Gledališča pasaja
Četrtek, 7. januarja ob 20: J. B. Priestley: »Čas in Conwayev«. Red Četrtek. Vstopnice so tudi v prodaji. (Vloga Alana igra Polde Dežman.)
Petek, 8. januarja ob 20: J. B. Priestley: »Čas in Conwayev«. Red Petek. Vstopnice so tudi v prodaji. (Vloga Alana igra Saša Miklavč.)

SENTJAKOBKO GLEDALIŠČE Ljubljana — Mestni dom
Četrtek, 7. januarja ob 16: Skufca: »Trnjulčica«, pravljena igra z godbo, petjem in plesom. Popoldanska predstava.
Vstopnice so v prodaji pri blagajni v Mestnem domu vsak dan od 10-12 in od 15-17 ter eno uro pred pričetkom predstave. Rezerviranje tel. št. 20-923.

KINO

KINO »UNION«: Slov. film »Vesna«, Tednik, Barok v Ljubljani. Predstave ob 16. in 18. in 20.
KINO »KOMUNA«: Italijanski film »Kako sem odkril Ameriko«, Tednik. Predstave ob 16. in 18. in 20.
KINO »SLOGA«: Amer. film »Pošta«, postaja. Tednik. Predstave ob 16. in 18. in 20.
KINO »SOCA«: Nemški film »Sanjave ustnice«, Tednik. Predstave ob 16. in 18. in 20.
Predprodaja vstopnic v vseh štiri kinematografih od 10-11 ter od 15 dalje.
KINO »TRIGLAV«: Ameriški barv. film »Brodavsko melodije«, Tednik. Zadar. Predstave ob 18. in 20. Prodaja vstopnic od 17 dalje. Danes zadnjikrat.
KINO »SISKA«: Ameriški film »Zaradi nje«, Tednik. Predstave ob 16. in 18. in 20. Prodaja vstopnic eno uro pred predstavo.

RADIO

Dnevni spored za četrtek, 7. januarja
5.30-7.30 Dobro jutro, dragi poslušalci! (pester glasbeni spored) — vmes ob 5.35-5.45 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 5.50-6.00 Jutruala — 6.00-6.10 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 6.15-6.20 Jutruala — 6.20-6.30 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 6.35-6.45 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 6.50-7.00 Jutruala — 7.00-7.10 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 7.15-7.20 Jutruala — 7.20-7.30 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 7.35-7.45 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 7.50-8.00 Jutruala — 8.00-8.10 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 8.15-8.20 Jutruala — 8.20-8.30 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 8.35-8.45 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 8.50-9.00 Jutruala — 9.00-9.10 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 9.15-9.20 Jutruala — 9.20-9.30 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 9.35-9.45 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 9.50-10.00 Jutruala — 10.00-10.10 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 10.15-10.20 Jutruala — 10.20-10.30 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 10.35-10.45 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 10.50-11.00 Jutruala — 11.00-11.10 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 11.15-11.20 Jutruala — 11.20-11.30 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 11.35-11.45 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 11.50-12.00 Jutruala — 12.00-12.10 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 12.15-12.20 Jutruala — 12.20-12.30 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 12.35-12.45 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 12.50-13.00 Jutruala — 13.00-13.10 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 13.15-13.20 Jutruala — 13.20-13.30 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 13.35-13.45 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 13.50-14.00 Jutruala — 14.00-14.10 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 14.15-14.20 Jutruala — 14.20-14.30 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 14.35-14.45 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 14.50-15.00 Jutruala — 15.00-15.10 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 15.15-15.20 Jutruala — 15.20-15.30 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 15.35-15.45 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 15.50-16.00 Jutruala — 16.00-16.10 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 16.15-16.20 Jutruala — 16.20-16.30 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 16.35-16.45 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 16.50-17.00 Jutruala — 17.00-17.10 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 17.15-17.20 Jutruala — 17.20-17.30 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 17.35-17.45 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 17.50-18.00 Jutruala — 18.00-18.10 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 18.15-18.20 Jutruala — 18.20-18.30 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 18.35-18.45 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 18.50-19.00 Jutruala — 19.00-19.10 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 19.15-19.20 Jutruala — 19.20-19.30 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 19.35-19.45 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 19.50-20.00 Jutruala — 20.00-20.10 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 20.15-20.20 Jutruala — 20.20-20.30 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 20.35-20.45 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 20.50-21.00 Jutruala — 21.00-21.10 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 21.15-21.20 Jutruala — 21.20-21.30 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 21.35-21.45 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 21.50-22.00 Jutruala — 22.00-22.10 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 22.15-22.20 Jutruala — 22.20-22.30 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 22.35-22.45 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 22.50-23.00 Jutruala — 23.00-23.10 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 23.15-23.20 Jutruala — 23.20-23.30 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 23.35-23.45 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 23.50-24.00 Jutruala — 24.00-24.10 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 24.15-24.20 Jutruala — 24.20-24.30 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 24.35-24.45 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 24.50-25.00 Jutruala — 25.00-25.10 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 25.15-25.20 Jutruala — 25.20-25.30 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 25.35-25.45 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 25.50-26.00 Jutruala — 26.00-26.10 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 26.15-26.20 Jutruala — 26.20-26.30 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 26.35-26.45 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 26.50-27.00 Jutruala — 27.00-27.10 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 27.15-27.20 Jutruala — 27.20-27.30 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 27.35-27.45 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 27.50-28.00 Jutruala — 28.00-28.10 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 28.15-28.20 Jutruala — 28.20-28.30 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 28.35-28.45 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 28.50-29.00 Jutruala — 29.00-29.10 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 29.15-29.20 Jutruala — 29.20-29.30 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 29.35-29.45 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 29.50-30.00 Jutruala — 30.00-30.10 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 30.15-30.20 Jutruala — 30.20-30.30 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 30.35-30.45 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 30.50-31.00 Jutruala — 31.00-31.10 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 31.15-31.20 Jutruala — 31.20-31.30 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 31.35-31.45 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 31.50-32.00 Jutruala — 32.00-32.10 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 32.15-32.20 Jutruala — 32.20-32.30 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 32.35-32.45 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 32.50-33.00 Jutruala — 33.00-33.10 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 33.15-33.20 Jutruala — 33.20-33.30 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 33.35-33.45 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 33.50-34.00 Jutruala — 34.00-34.10 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 34.15-34.20 Jutruala — 34.20-34.30 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 34.35-34.45 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 34.50-35.00 Jutruala — 35.00-35.10 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 35.15-35.20 Jutruala — 35.20-35.30 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 35.35-35.45 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 35.50-36.00 Jutruala — 36.00-36.10 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 36.15-36.20 Jutruala — 36.20-36.30 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 36.35-36.45 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 36.50-37.00 Jutruala — 37.00-37.10 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 37.15-37.20 Jutruala — 37.20-37.30 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 37.35-37.45 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 37.50-38.00 Jutruala — 38.00-38.10 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 38.15-38.20 Jutruala — 38.20-38.30 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 38.35-38.45 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 38.50-39.00 Jutruala — 39.00-39.10 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 39.15-39.20 Jutruala — 39.20-39.30 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 39.35-39.45 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 39.50-40.00 Jutruala — 40.00-40.10 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 40.15-40.20 Jutruala — 40.20-40.30 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 40.35-40.45 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 40.50-41.00 Jutruala — 41.00-41.10 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 41.15-41.20 Jutruala — 41.20-41.30 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 41.35-41.45 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 41.50-42.00 Jutruala — 42.00-42.10 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 42.15-42.20 Jutruala — 42.20-42.30 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 42.35-42.45 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 42.50-43.00 Jutruala — 43.00-43.10 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 43.15-43.20 Jutruala — 43.20-43.30 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 43.35-43.45 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 43.50-44.00 Jutruala — 44.00-44.10 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 44.15-44.20 Jutruala — 44.20-44.30 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 44.35-44.45 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 44.50-45.00 Jutruala — 45.00-45.10 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 45.15-45.20 Jutruala — 45.20-45.30 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 45.35-45.45 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 45.50-46.00 Jutruala — 46.00-46.10 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 46.15-46.20 Jutruala — 46.20-46.30 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 46.35-46.45 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 46.50-47.00 Jutruala — 47.00-47.10 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 47.15-47.20 Jutruala — 47.20-47.30 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 47.35-47.45 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 47.50-48.00 Jutruala — 48.00-48.10 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 48.15-48.20 Jutruala — 48.20-48.30 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 48.35-48.45 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 48.50-49.00 Jutruala — 49.00-49.10 Napoved časa, poročila, vremenska nap